

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΣΤΗΝ 3η ΧΙΛΙΕΤΙΑ

του G.A. Livraga*
από την τελευταία του ομιλία στην Ελλάδα

Στην 3η χιλιετία, πιθανότατα, τα πράγματα θα είναι μια προέκταση αυτών που υπάρχουν σήμερα. Υπάρχουν πράγματα που αναπόφευκτα θα εξαφανισθούν και πράγματα που αναπόφευκτα θα εμφανισθούν στον ορίζοντα της νέας ιστορίας. Το ενδιαφέρον είναι να αναρωτηθούμε ποιά πράγματα μπορεί να μην διατηρηθούν και ποιά πράγματα μπορεί να εμφανιστούν. ..

Το θέμα που θα μας απασχολήσει είναι ο ρόλος της Φιλοσοφίας στην 3η χιλιετία. Πρώτα απ' όλα θα ήθελα να διευκρινίσω ότι εμείς οι φιλόσοφοι δεν ετοιμάζουμε ένα θέμα για ομιλία, όπως κάνουν εκείνοι που κάνουν τεχνητές ομιλίες, εκτός αν το ίδιο το θέμα είναι τεχνητής φύσης, αλλά στην περίπτωση ενός θέματος για ανθρωπισμό όπως είναι αυτό το θέμα, προτιμάμε, επιτόπου να αυτοσχεδιάσουμε και να κάνουμε μια δημιουργική πράξη. Γιατί φιλόσοφος δεν είναι αυτός που κατέχει την αλήθεια αλλά αυτός που την αναζητάει. Έτσι το να είναι κανείς φιλόσοφος είναι μια φυσική στάση για όλους μας εφόσον όλοι εμείς αναζητούμε την αλήθεια.

Με βάση όλα αυτά που θα πούμε σήμερα θα απαντήσω σε ερωτήσεις, όσο βέβαια ξέρω εγώ ο ίδιος. Πρέπει να θεωρήσουμε ότι ο κόσμος είναι συνέχεια σε αλλαγή. Όταν λέω ότι ο κόσμος είναι συνέχεια σε αλλαγή δεν αναφέρομαι σε μια συνεχόμενη πρόοδο, για παράδειγμα δεν πιστεύω ότι αυτό το δωμάτιο έχει καλύτερες αναλογίες

απ' τον Παρθενώνα. Κι αν υπήρξε μια ανοδική πορεία τότε θα έπρεπε σήμερα να έχουμε καλύτερες αναλογίες και πιο όμορφα πράγματα από εκείνα που φτιάχτηκαν στον 5ο αιώνα. Αλλά τα πράγματα δεν υπόκεινται σε μια γραμμική εξέλιξη αλλά υπόκεινται σε βιόρυθμους με καμπύλες. Επίσης ανταποκρίνονται σ' αυτά που ο Πλάτωνας ανέφερε ως αρχέτυπα ή είδη.

Μία, κάποια, μηχανή μπορεί να εξελίσσεται μέχρι κάποιο όριο, μέχρις ότου φτάσει στην τελειότητά της και δεν μπορεί πλέον να εξελιχθεί άλλο. Θα πρέπει τότε ν' αφήσει χώρο, θέση σε άλλο είδος μηχανής που να ανταποκρίνεται σ' άλλο διαφορετικό αρχέτυπο.

Ας πάρουμε τα πλοία που υπήρχαν στην Μεσόγειο στην 1η χιλιετία. Εκείνα τα πλοία είχαν ωθητική δύναμη κυρίως από κουπιά. Σύμφωνα με τις έρευνες που πρόσφατα έγιναν εδώ στη Μεσόγειο, οι τριήρεις είχαν πολύ καλύτερες δυνατότητες ναυσιπλοΐας. Αλλά με την πάροδο του χρόνου παρόλο

* Ο G.A. Livraga (1930-1991) είναι ο Ιδρυτής της Νέας Ακρόπολης διεθνώς.

που ήταν πολύ καλές έπρεπε να αντικατασταθούν με άλλα πλοία πιο κατάλληλα και πιο προσαρμοσμένα στις νέες ανάγκες που προέκυψαν. Επίσης έχουμε το παράδειγμα των τεχνητών περιστερών του Γύρωνα της Αλεξανδρείας που λειτουργούσαν σύμφωνα με πίεση από ατμό. Ο Διονύσιος ο 2ος των Συρακουσών προσπάθησε να φορτώσει οκτώ οπλίτες σε μια μηχανή για να μπορέσει να πετάξει και να απογειωθεί αλλά δεν τα κατάφερε. Σήμερα όμως πολύ πιο βαριά αεροπλάνα μπορούν να πετάζουν σε μακρινούς στόχους. Αυτό συμβαίνει γιατί δεν υπάρχει μια γραμμική συνεχόμενη εξέλιξη σε ανοδική πορεία, αλλά υπάρχουν αρχέτυπα που επαναλαμβάνονται και ενσαρκώνονται κυκλικά. Κάποια περίοδο ξυπνούν, κάποια περίοδο κοιμούνται. Είναι ο νόμος της φύσης. Είναι μπροστά στα μάτια όλων μας αλλά επειδή ακριβώς είναι μπροστά στα μάτια μας τον έχουμε ξεχάσει και δεν το δίνουμε σημασία. Τώρα είναι νύχτα, πριν λίγες ώρες είχε ήλιο, μετά από λίγες ώρες θα έχει ήλιο. Αυτό όμως μας φαίνεται μια φαντασίωση για παιδιά και δεν δίνουμε σημασία και όμως δείχνει έναν ρυθμό. Κι αν δεν είμασταν μέσα στον ρυθμό αυτό θα χάναμε πρακτικά την ψυχολογική μας ισορροπία. Και το ίδιο συμβαίνει με τις εποχές του χρόνου, με την ζέστη και το κρύο, γι' αυτό και οι αρχαίοι έλεγαν ότι και οι ψυχές επεστρεφαν στην γη πολλές φορές.

Ο Πλάτωνας στην Πολιτεία, στον μύθο της σπηλιάς, θα θίξει αυτό το θέμα και θα μιλήσει για την ανάγκη των ψυχών να κατέβουν στην γη πολλές φορές για να ξαναπάρουν άλλες εμπειρίες. Και ο Αισχύλος θα πάρει από τα Ελευσίνια μυστήρια αυτήν την διδασκαλία και θα μας πει ότι ακόμα και οι Θεοί μπορούν να αποκοιμηθούν και να επιστρέψουν. Αυτά τα λέει στο έργο του Προμηθέας Δεσμώτης. Αυτή η μηχανή της φύσης διατηρείται και συνεχίζεται. Ετσι αυτό που πρέπει να καταλάβουμε είναι ότι στην 3η χιλιετία το πιο πιθανόν είναι τα πράγματα να μην είναι μια προέκταση των όσων υπάρχουν σήμερα. Υπάρχουν πράγματα που αναπόφευκτα θα εξαφανιστούν και πράγματα που αναπόφευκτα θα εμφανιστούν στον ορίζοντα της νέας ιστορίας. Το ενδιαφέρον είναι να αναρωτηθούμε ποια πράγματα μπορεί να μην διατηρηθούν και ποια πράγματα μπορεί να εμφανιστούν. Είναι δύσκολο μερικές φορές να πούμε

λεπτομέρειες επάνω σ' αυτά.

■

Τι είναι αυτό μέσα στον άνθρωπο που μπόρεσε να αντέξει τα χτυπήματα τόσων χιλιετιών; Είναι κάτι που το ονομάζουμε πνευματικότητα, δηλαδή η ικανότητά να συσχετίζεται με τον κόσμο, με το περιβάλλον, με τη φύση.

■

Τα πράγματα που μπορούν να διατηρηθούν είναι εκείνα που έχουν αντέξει τα χτυπήματα της μοίρας επί πολλά χρόνια, αιώνες και χιλιετίες. Τι είναι αυτό μέσα στον άνθρωπο που μπόρεσε ν' αντέξει τα χτυπήματα τόσων χιλιετιών πίσω; Είναι κάτι που το ονομάζουμε πνευματικότητα, δηλαδή η ικανότητα του ανθρώπου να συσχετίζεται με τον κόσμο, με το περιβάλλον, με την φύση. Αν εμείς

αφήσουμε πέρα τα διάφορα ονόματα που κατά καιρούς δόθηκαν στον Θεό και στα μυστήριά του, αν πάμε πιο πέρα από τον συμβολισμό με το οποίον ήθελαν να συμβολίσουν αυτά τα μυστήρια κι ακόμα πέρα από την γλώσσα που χρησιμοποιήθηκε για να αναφερθούν σ' αυτό το μυστήριο, θα βρούμε ότι αυτό διατηρείται. Το μυστήριο αυτό διατηρείται μέσα από διάφορες εκφράσεις που μπορεί να είναι θρησκευτικού, καλλιτεχνικού και επιστημονικού τύπου εκφρασμένες στην έρευνα.

Είναι ολοφάνερο ότι πολλές μορφές διοίκησης στον τέλους αυτού του αιώνα, του τέλους της 2ης χιλιετίας, δεν θα έχουν δύναμη, δεν θα μπορέσουν να διατηρηθούν. Τα προβλήματα του σύγχρονου κόσμου είναι πολύ μεγάλα. Στην αρχή του 20ου αιώνα πιστεύανε οι άνθρωποι ότι με την εφαρμοσμένη τεχνολογία και την επιστήμη θα μπορούσαν να ξεπεράσουν πολλά προβλήματα και θα λύνονταν πολλά πράγματα. Σήμερα δεν είμαστε πλέον βέβαιοι γι' αυτό.

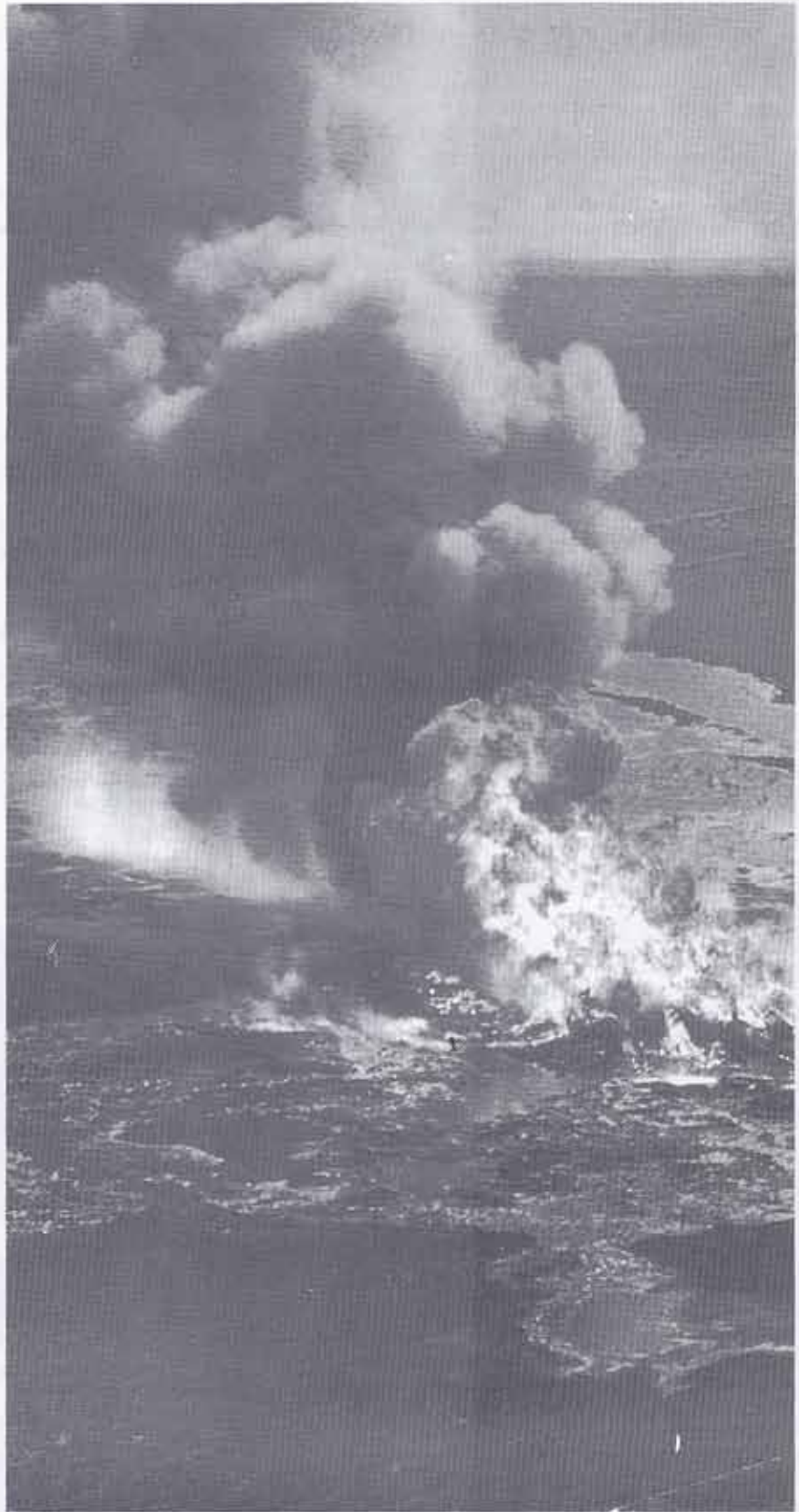
Αληθεύει, ότι όπως ονειρεύτηκε ο Ιούλιος Βερν, ο άνθρωπος έφθασε τελικά στην Σελήνη και ακόμα περισσότερο πάτησε στην Σελήνη, επειδή στο έργο του Ιουλίου Βερν, ο άνθρωπος δεν κατάφερε να πατήσει στην Σελήνη. Αλλά σήμερα μετά από 20 σχεδόν χρόνια από το γεγονός εκείνο αναρωτιόμαστε σε τί ευεργετήθηκε η ανθρωπότητα πραγματικά απ' εκείνο το γε-

γονός. Και αναρωτιόμαστε σαν απλοί άνθρωποι με την καρδιά, όχι σαν επιστήμονες που ίσως θα μπορούσαμε να βγάξουμε κάποια θετικά συμπεράσματα από εκείνο το κατόρθωμα.

Στον κόσμο σήμερα υπάρχουν πάνω από 5 δισεκατομμύρια άνθρωποι. Περισσότεροι από τους μισούς είναι πρακτικά στην μιζέρια, και μεγάλο μέρος από τους υπόλοιπους έχουν πολλά οικονομικά προβλήματα που δεν τους αφήνουν χρόνο για να μπορέσουν να ασχοληθούν με μεταφυσικά προβλήματα.

Η βία δεν έχει εξαφανιστεί από τον κόσμο. Και τώρα λίγα χιλιόμετρα από δω έχουμε την κρίση του Περσικού κόλπου. Εκτός από τα συμφέροντα του πετρελαίου πολύ λίγα καταλαβαίνουμε για το τί συμβαίνει εκεί. Όμως συγκρούονται εκατοντάδες χιλιάδες άνθρωποι και μπορεί να γίνει μια παγκόσμια καταστροφή ανά πάσα στιγμή, που θα επηρεάσει όχι μόνο την ζωή των στρατιωτών αλλά και των πολιτών, των ζώων, των φυτών, του περιβάλλοντος, της αρχαιολογίας, του παρελθόντος που βρίσκεται σ' εκείνους τους τόπους. Είμαστε μπροστά σε μια απειλή καταστροφής. Μόλις πριν λίγο χαρήκαμε που έπεσε το τείχος του Βερολίνου και τα πράγματα έδειχναν ότι βρίσκονται σε θετική πορεία, και αμέσως ήρθε αυτή η κρίση για να μας τα χαλάσει πάλι. Είναι ένα συνεχές μέσα στον άνθρωπο αυτή η βία, την οποία επικαλείται συνέχεια για να λύσει τα προβλήματά του. Αλλά απ' ό,τι ξέρουμε ο άνθρωπος χρησιμοποιεί την βία από την παλαιολιθική εποχή. Και αν από τότε η βία έλυσε τα προβλήματα, σήμερα θα είχαν λυθεί τα περισσότερα προβλήματα της ανθρωπότητας. Εκτός αν σκεφτούμε ότι η βία είναι ένα είδος ψυχολογικής κάθαρσης που ο άνθρωπος χρειάζεται. Αλλά αυτό είναι δύσκολο για να το σκεφτεί σήμερα κανείς. Αν έχουμε υπόψη τον Λεωνίδα στις Θερμοπύλες ίσως μπορούμε να σκεφτούμε ότι επρόκειτο για μια αυτοθυσία, για έναν εξαγνισμό τελετουργικής σχεδόν φύσης. Είναι συνειδητοί άνθρωποι που θα αγωνιστούν για κάποιο ιδανικό και θα χρησιμοποιήσουν τα σώματά τους και τη δύναμή τους για να το κατορθώσουν.

Ο πρόσφατος πόλεμος στον Περσικό προκάλεσε τεράστιες οικολογικές καταστροφές.

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Και θα το έκαναν για κάτι όχι φυσικό αλλά για κάποια ιδανικά, για κάποια θρησκευτικά και πολιτιστικά στοιχεία που υπήρξαν τότε.

Αλλά είναι πολύ δύσκολο να αποδώσουμε το ίδιο σήμερα σε κάποιον στρατιώτη που κυβερνά μια μηχανή, ένα αεροπλάνο και είναι όλα αυτόματα και ο ίδιος δεν αναγνωρίζει καλά-καλά το στόχο τον οποίο θα χτυπήσει και θα εξολοθρεύσει. Απλώς έχει δεχτεί μια διαταγή, έχει λάβει ένα πρόγραμμα στο κομπιούτερ του. Και αντιλαμβανόμαστε ότι στοιχεία που κάποτε ήταν αξιόλογα, σήμερα έχουν μετατραπεί σε μοιραία.

Όταν ο Πραξιτέλης έφτιαχνε ένα άγαλμα, οποιοσδήποτε από το λαό, άσχετα αν ήξερε τα τεχνικά θέματα ή όχι, αναγνώριζε το άγαλμα ως όμορφο.

Σήμερα, οι περισσότεροι καλλιτέχνες χρειάζονται λεζάντες για να ερμηνεύσουν τα έργα τους, γιατί είναι ελάχιστοι εκείνοι που μπορούν να τα καταλάβουν.

Αν πάμε σε άλλο θέμα θα βρούμε μια τέχνη συγκεχυμένη που απλώς παίρνει στοιχεία από άλλες εποχές, προσπαθεί να το κάνει, τα ανασυγκροτεί και τα δίνει πίσω αλλά χωρίς να διέπεται από ένα πραγματικό ιδανικό και φαντασία, χωρίς να προσφέρει κάτι στ' αλήθεια καινούριο. Όταν ο Πραξιτέλης για παράδειγμα έκανε ένα άγαλμα, οποιοσδήποτε άνθρωπος από τον λαό, άσχετα αν ήξερε τα τεχνικά θέματα, το αναγνώριζε το ά-

γαλμα ως όμορφο, ενώ σήμερα οι περισσότεροι καλλιτέχνες, οι γλύπτες, χρειάζονται λεζάντες από κάτω για να ερμηνεύσουν το έργο τους, γιατί είναι ελάχιστοι εκείνοι που μπορούν να το καταλάβουν.

Ετσι δημιουργούνται μικρές και ξεχωριστές ελίτ που κάθε μία ειδικεύεται σε κάτι, καταλαβαίνει κάτι, αλλά είναι αποσυνδεδεμένη από τις υπόλοιπες. Εκατομμύρια άνθρωποι δεν καταλαβαίνουν τίποτα, απλώς πληροφορούνται, προσανατολίζονται, αποπροσανατολίζονται από τα μέσα επικοινωνίας.

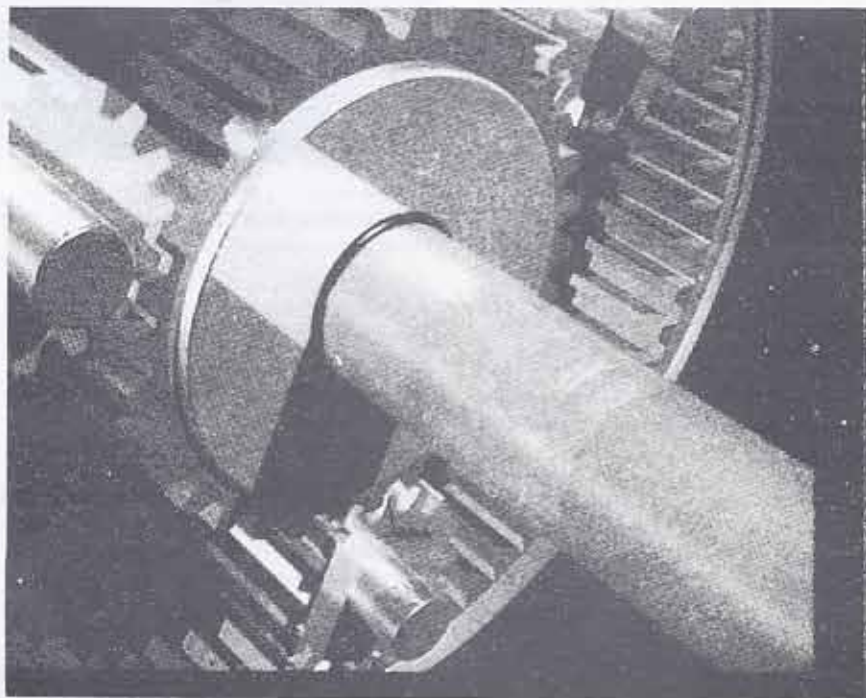
Ελεγαν οι αρχαίοι ότι ο καθένας αναφέρεται όχι σε αυτό που έχει αλλά σε αυτό που του λείπει. Ποιοί μιλούσαν συνέχεια για το νερό; οι διψασμένοι. Ποιοί είναι πολύ απασχολημένοι με τα οικονομικά ζητήματα; Εκείνοι που είναι πιο φτωχοί και ασχολούνται για να βρουν λεφτά. Ποιος ασχολείται με το πως να περπατάει; Εκείνος που έχει γερά τα πόδια του ή εκείνοι που έχουν πρόβλημα με τα πόδια τους; Εγώ τώρα έχω μια αλλεργία και με ενοχλεί η μύτη μου. Ακριβώς αυτήν την στιγμή που σας μιλάω. Τότε θυμάμαι ότι έχω μύτη. Αλλά αν δεν μου είχε έρθει η αλλεργία δεν θα θυμόμουν ότι έχω μύτη. Και πολλές φορές η συνείδηση

που έχουμε για τα πράγματα μας έρχεται από ελλείψεις σ' αυτά.

Πιστεύουμε ότι στην 3η χιλιετία θα πρέπει να αναπτυχθεί κάτι εντελώς καινούριο. Αλλά τόσο νέο που θα μοιάζει πάρα πολύ με τα παλιά. Όπου οι άνθρωποι θα επανακτήσουν κατά κάποιο τρόπο την ανθρωπιά τους. Δεν θέλω να πω να μην υπάρχουν μηχανήματα. Αλλά οι μηχανές να είναι στην διάθεση του ανθρώπου και όχι ο άνθρωπος να είναι σκλάβος των μηχανών. Να αντιληφθούμε άλλη πραγματικότητα σχετικά με το περιβάλλον μας. Σήμερα ο κόσμος θέλει να έχει δύναμη, εξουσία, πολιτική θέση. Και αυτό του φαίνεται καλό και σημάδι επιτυχίας. Στην εποχή των αρχαίων Ελλήνων σκέφτονταν διαφορετικά. Εδώ στην Αθήνα κάποτε έγινε μια ψηφοφορία στην οποία παρουσιάστηκε ο πασίγνωστος Δημοσθένης ο ρήτορας.

Ο Δημοσθένης όπως ξέρετε είχε πολλά προβλήματα, πολλούς αντιπάλους και προβλήματα με το βασιλιά Φίλιππο της Μακεδονίας και έτσι είχε πολλούς εχθρούς. Βρίσκεται λοιπόν στην ουρά για να ψηφίσει. Και βλέπει έναν από τους μεγαλύτερους εχθρούς του να τον ψηφίζει, και βάζει την σφαιρούλα με το χρώμα το δικό του. Σ' εκείνη την εποχή η ψήφος δεν ήταν

Για να μπορούν δύο γρανάζια να λειτουργούν, πρέπει το ένα να μπει μέσα στο άλλο αρμονικά.

κρυφή αλλά φανερή. Και ο Δημοσθένης τον ρωτάει: "γιατί με ψήφισες αφού είσαι από τους μεγαλύτερους εχθρούς μου"; Και αυτός του λέει: "για να υποφέρεις". Γιατί δεν υπάρχει χειρότερο πράγμα από το να κυβερνήσεις άλλους ανθρώπους όταν δεν έχεις καταφέρει να κυβερνήσεις τον εαυτό σου. Είναι παλιές ιδέες αλλά και νέες. Θα μπορούσαν να είναι πολύ χρήσιμες για μας σήμερα.

Πώς θα κυβερνήσουμε τους άλλους αν δεν κυβερνάμε πρώτα τον εαυτό μας; Εξάλλου γιατί θέλουμε να κυβερνήσουμε τους άλλους; Πράγματι το μόνο που θα θέλουμε είναι να συμμοιράσουμε μια δική μας πραγματικότητα για να μπορούν οι άλλοι να είναι συμμετέχοντες σε αυτήν. Και έτσι η πολιτική του μέλλοντος θα πάψει να είναι υλιστική. Θα πάψει να είναι εμπορική και συμφεροντολογική. Επίσης η επιστήμη πρέπει να είναι στην υπηρεσία του ανθρώπου, χωρίς να υπαγορεύεται από οικονομικά κίνητρα.

Σήμερα έχουμε κάποιο προϊόν που ουσιαστικά κάνει μια μονάδα αλλά λόγω των μεσιτών ουσιαστικά αυτός που το παίρνει τελευταίος πληρώνει 20. Είμαι ένας ταξιδιώτης. Ταξιδεύω σε όλο τον κόσμο. Συνέχεια, εδώ και 20 χρόνια. Και βλέπω τί κοστίζει το λάδι εδώ και τί κοστίζει σε άλλες χώρες. Και τί κοστίζει ένα αμάξι εδώ και τί κοστίζει ένα αμάξι κάπου αλλού. Αν τα καλοξετάσουμε θα δούμε ότι αυτές οι τεράστιες διαφορές δεν οφείλονται στις μεταφορές αλλά στους μεσίτες και στις φορολογίες που πολλές φορές είναι αδικαιολόγητες. Έχουμε τόσο συνηθίσει σ' αυτά που τα δεχόμαστε. Αλλά μπορεί να φτάσει μια στιγμή που οι λαοί θα κουρασθούν να ανέχονται αυτήν την κατάσταση. Και έτσι θα πρέπει να δημιουργηθούν μηχανισμοί πιο γρήγοροι και πιο αποτελεσματικοί από αυτούς που έχουμε σήμερα. Και επίσης τα μέσα μεταφοράς που είναι τόσο εξελιγμένα να είναι για το καλό του ανθρώπου. Και να εξαλείψουμε την απάτη από τον κόσμο. Τώρα που ερχόμουν στην Αθήνα μου φάνηκε αστέιο αυτό που είδα στο αεροπλάνο. Υπήρχε ένα τμήμα που είναι η τουριστική θέση και ένα άλλο τμήμα που είναι η πρώτη θέση. Βέβαια η πρώτη θέση κοστίζει περισσότερο από την τουριστική. Θεωρητικά θα πρέπει να περιμένουμε πως ό,τι κοστίζει περισσότερο είναι καλύτερο και ό,τι κοστίζει λιγότερο είναι

Ο άνθρωπος της 3ης χιλιετίας μέσα στη μικρότητά του θα είναι αγνός.

χειρότερο. Θυμάμαι ότι 10 χρόνια πριν τα αεροπλάνα ήταν χωρισμένα σε 2 τμήματα για να ξεχωρίζει η πρώτη θέση από την τουριστική. Τώρα έχουν κάνει μια νέα εφεύρεση. Έχουν ένα κινητό παραβάν και εφόσον υπάρχουν περισσότεροι άνθρωποι στην πρώτη θέση μετακινούν το παραβάν προς τα πίσω. Και έτσι κάποιος πληρώνει πρώτη θέση αλλά είναι το ίδιο με την τουριστική. Γιατί όσο περισσότεροι μπαίνουν τόσο περισσότερο τραβούν προς τα πίσω το παραβάν. Είναι μια απάτη. Ίσως σε κάποιον προσφέρουν ένα κονιάκ ενώ στους άλλους όχι. Αλλά δεν υπάρχει αναλογία στην τιμή. Αυτό το

παράδειγμα το αναφέρω επειδή τώρα μου συνέβη και θέλω να δείξω την μεγάλη απάτη μέσα στην οποία όλοι ζούμε.

Γι' αυτό πιστεύω ότι η φιλοσοφία είναι κάτι πολύ σημαντικό για την 3η χιλιετία. Γιατί η φιλοσοφία είναι η αναζήτηση της αλήθειας. Και η αλήθεια δεν είναι κάτι το μεταφυσικό σαν ένα μεταφυσικό ον αλλά είναι κάτι που πρέπει να βρίσκεται μέσα σε όλα τα πράγματα. Να είναι εδώ, μέσα μας. Και ένας φιλόσοφος δεν είναι ένα προϊόν ενός Πανεπιστημίου. Όλοι γινόμεστε φιλόσοφοι. Όλοι από μικρά παιδιά ρωτάμε συνέχεια γιατί υπάρχει

ο Ήλιος, τί είναι ο άνεμος, γιατί γεννήθηκα και άλλες πολλές ερωτήσεις, πάρα πολλές. Δεν ντρεπόμαστε που αγνοούμε την απάντηση. Και, όπως θα έλεγε ο Σωκράτης, αυτή η έλλειψη ντροπής για την άγνοια μας οδηγεί πράγματι στην γνώση. Αλλά καθώς μεγαλώνει κανείς, οι περιστάσεις του έξω κόσμου μας κάνουν να ντρεπόμαστε για την άγνοιά μας.

Και παύουμε να ρωτάμε. Και όχι μόνο να ρωτάμε τους άλλους αλλά δεν ρωτάμε ούτε τον εαυτό μας. Παύουμε να ρωτάμε τα πουλιά, τα φυτά, τον ουρανό. Και έτσι ο καθένας κλείνεται στο δικό του κλουβί, στην δική του φυλακή. Και δημιουργούνται οι αιρέσεις, οι φατρίες. Θεωρούν βαρβάρους στο αρχαίο Ελληνικό νόημα όλους αυτούς που δεν ανήκουν στην δική τους φατρία. Και έτσι η πραγματική αδερφοσύνη, η Παγκόσμια αδερφοσύνη δεν είναι στην πραγματικότητα αλλά στα βιβλία.

Υπάρχουν βασικές ερωτήσεις αλλά δεν τις κάνουμε πλέον στον εαυτό μας. Αναρωτιόμαστε πώς θα μπορούσαμε να τα πάμε καλά με κάποια χώρα ή με κάποια άλλη ήπειρο. Και δεν αναρωτιόμαστε πώς θα τα πάμε καλά ή καλύτερα με την σύζυγό μας ή τον σύζυγό μας, τον φίλο μας τον διπλανό που είναι κοντά μας. Και ίσως να φαίνεται κουτό, αλλά αν δεν καταφέρουμε πρώτα να τα πάμε καλά με τον διπλανό μας δεν θα καταφέρουμε να τα πάμε καλά με τις ΗΠΑ με την Ρωσία κ.τ.λ. Και αυτά είναι ο λόγος για τον οποίο οι πόλεις-κράτη στην αρχαιότητα, στην Ελλάδα ήταν τόσο ξεχωριστές. Ήταν χωρισμένες μεταξύ τους αλλά μέσα στην πόλη υπήρχε μεγάλη ενότητα. Σήμερα αυτό μας φαίνεται ξεπερασμένο. Και όμως ήταν κάτι θετικό. Ήταν πραγματικό. Οι άνθρωποι που πράγματι αγαπιόντουσαν ζούσαν μαζί και όσοι δεν αγαπιόντουσαν ζούσαν χωριστά. Σήμερα στον κόσμο της ουτοπίας προσπαθούμε να ζούμε με ανθρώπους που δεν αγαπάμε και ζούμε χωριστά από αυτούς που αγαπάμε. Σήμερα μας έχουν χειραγωγήσει τόσο πολύ που αρνιόμαστε τα πράγματα που ξέρουμε και θέλουμε να μάθουμε αυτά που δεν μπορούμε να μάθουμε. Σ' εκείνα τα αρχαία μυστήρια που ίσως επιστρέψουν στην 3η χιλιετία διδασκόταν ο άνθρωπος να βαδίζει με την γνώση του αλλά και με την άγνοια.

Πολλοί άνθρωποι ζούνε μέσα στο

στρες, στο άγχος επειδή αντιλαμβάνονται ότι υπάρχουν πολλά πράγματα που δεν ξέρουν, δεν ελέγχουν και θα μπορούσαν να το ξεπεράσουν απλώς με το να δεχτούν την άγνοιά τους. Δεν μπορώ να μιλάω Ελληνικά και μεταθιγής μου μιλάει ελληνικά και μεταφράζει όσα εγώ λέω. Τί θα έκανα εγώ τώρα αν δεν ήταν αυτός; Εκτός από μερικούς λίγους που θα ήξεραν Ισπανικά οι υπόλοιποι δεν θα καταλάβαιναν. Και τί θα κέρδιζα με κάποιο άγχος; ΑΑΑΑ!!! δεν μπορώ να μιλάω Ελληνικά.

Ας είμαστε ταπεινόφρονες. Δεν ξέρω να μιλάω Ελληνικά. Μερικοί από σας δεν ξέρετε να μιλάτε Ισπανικά. Ας αναγνωρίσουμε την άγνοιά μας και θα ζηήσουμε εν ειρήνη. Γιατί η ειρήνη δεν βρίσκεται στην ισότητα. Βρίσκεται σε κάτι άλλο. Σε αυτό πάλι μας έχουν πει ψέματα.

Η ειρήνη βρίσκεται στα συμπληρωματικά. Για να μπορούν δύο γρανάζια να λειτουργούν, πρέπει το ένα να μπει μέσα στο άλλο αρμονικά. Αν αντί για γρανάζια είναι δύο λείοι δίσκοι θα γλιστρήσουν. Και σ' αυτή την αίσουσα υπάρχουν πάνω από 100 άτομα. Κανένας δεν έχει το ίδιο πρόσωπο. Κανένας δεν ντύνεται όμοια με τον άλλον. Και νομίζω ότι κανένας δεν σκέφτεται ακριβώς όπως ο άλλος. Και δεν νιώθει ακριβώς τα ίδια. Αλλά αυτό ακριβώς μας επιτρέπει να είμαστε μαζί. Γιατί έχουμε κάτι να δώσουμε ο ένας στον άλλον. Γιατί αν ήταν όλοι ίδιοι εγώ όταν θα ερχόμουν να κάνω αυτήν την μικρή ομιλία, θα σας χαιρετούσα και θα σας έλεγα, ότι ξέρετε πλέον αυτά που έχω να σας πω. Και όλοι θα λέγαμε ναι τα ξέρουμε. Καλησπέρα και φεύγουμε. Έτσι δεν δημιουργείται επαφή. Ενώ με αυτόν τον τρόπο δημιουργούμε επαφή. Ανοίγουμε ένα νέο κόσμο. Για να μπορείτε όλοι να εκφράσετε την γνώμη σας, να κάνετε ερωτήσεις και όλοι να διδασκόμαστε.

Ίσως η εισοδος στην 3η χιλιετία δεν είναι θέμα συγκεκριμένης ημερομηνίας. Ίσως είναι ζήτημα μιας νέας συνειδητότητας. Και αυτή η νέα συνείδηση που στηρίζουμε οι φιλόσοφοι στην Ν.Α. είναι που θέλουμε να γεννηθεί μέσα στον καθένα. Για να μπορεί ο καθένας από μας να έχει το δικό του μερίδιο στην ελευθερία. Το μικρό μερίδιο μαζί στην κρίση, στην γνώμη και να αποδεχόμαστε τα όριά μας, τις αδυναμίες μας, την άγνοιά μας με φυσικότητα.

Αν εγώ σας μιλήσω για την αρχαία Ελλάδα και για την σημερινή εποχή και όπως βλέπετε έχω αρκετές γνώσεις για τα 18 μου χρόνια. Εσείς θα με κοιτάζατε έκπληκτοι και θα ρωτάγατε πώς είναι δυνατόν να είμαι 18 χρονών! Τι θα κέρδιζα εγώ με το να σας πω ψέματα; Ο κόσμος θα με κορόιδευε και δεν θα κέρδιζα τίποτα έτσι. Οχι, είμαι 60 χρονών και είχα χρόνο για να σπουδάσω και να μελετήσω. Όταν ήμουν 17 χρονών δεν ήξερα βέβαια αυτά που ξέρω σήμερα. Και σε όλους μας συμβαίνει το ίδιο. Ποιά είναι η διαφορά του ανθρώπου της 2ης με της 3ης χιλιετίας; Ο άνθρωπος της 2ης χιλιετίας ντρέπεται ακόμα να πει και την ηλικία του. Αυτός ο νέος άνθρωπος που θα έλθει στην 3η χιλιετία δεν θα ντρέπεται να πει την ηλικία του ούτε οποιαδήποτε άλλη αλήθεια. Γιατί μέσα στην μικρότητά του θα είναι αγνός. Και το να είναι κανείς αγνός είναι το κλειδί για οποιαδήποτε μορφή ανασίας. Γιατί μόνο το αγνό μπορεί να παραμείνει χωρίς να διαφθείρεται.

Ας ευχηθούμε αυτή η 3η χιλιετία που έρχεται να είναι σηματοδοτημένη από το σύμβολο της αγνότητας. Αν υπάρχουν οι θεοί θα ήταν καλό να μας ακούσουν. Για να είναι ο κόσμος λίγο περισσότερο δίκαιος, όμορφος και καλός.

ΠΡΟΣΦΟΡΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ 50%

Πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι με κάθε νέα συνδρομή, αξίας 1.500 δρχ, προσφέρουμε ΔΩΡΕΑΝ 5 παλιά τεύχη (αξίας 1.500 δρχ).

Γραφείτε συνδρομητής τώρα και ειδοποιείστε μας ποιά τεύχη επιθυμείτε να σας στείλουμε δωρεάν μαζί με το πρώτο τεύχος της συνδρομής σας.

Αγ. Μελετίου 29,
Αθήνα 113 61
κ. Πέτρος Κωστίνης,
τηλ. 8231301.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΛΕΝΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

του G.A. LIVRAGA *

Από την πρώτη μου νεότητα οι διδασκαλίες της Ε.Π. Μπλαβάτσκι, όπως αυτές διατυπώθηκαν μέσα από τα βιβλία της, καθώς και τα τετράδια και τις σημειώσεις με περιορισμένη κυκλοφορία, γοήτευσαν την ψυχή μου και το πνεύμα μου. Οι γνώσεις της μου φάνηκαν -και ακόμη μου φαίνονται- αληθινά τεράστια, με απίστευτη ευρύτητα και βάθος για κάποιον που γεννήθηκε στον υλιστικό 19ο αιώνα και όχι στον αιώνα του Περικλή. Όμως ένας φιλόσοφος, αν θέλει να είναι αληθινός και να αναζητά την αλήθεια όπου κι αν βρίσκεται αυτή, θα πρέπει να φυλάγεται από τις προσωπικές του συμπάθειες και αντιπάθειες καθώς αυτές λειτουργούν σαν χρωματιστοί φακοί μεταξύ του παρατηρητή και του παρατηρούμενου αντικειμένου. Γι' αυτό θέλω να παρουσιάσω σ' αυτό το άρθρο τις βασικές γνώσεις και θεωρίες που μας άφησε η Ε.Π. Μπλαβάτσκι, αναγκαστικά σε συνοπτική μορφή και χωρίς σχόλια.

Σ' ένα έργο τόσο τεράστιο, περίπλοκο και ανοργάνωτο όπως το δικό της, είναι πολύ δύσκολο να σταχυολογήσουμε έστω και ένα θέμα, όμως θα το προσπαθήσουμε.

ΕΛΕΝΑ ΠΕΤΡΟΒΝΑ ΜΠΛΑΒΑΤΣΚΥ

* ο G.A. LIVRAGA είναι ο
Ιδρυτής της Νέας Ακρόπολης
διεθνώς.

ΘΕΟΣ

Εξηγεί επανειλημμένα ότι αυτή η μεγάλη μυστική σύλληψη Εκείνου που ονομάζουμε Θεό είναι έμφυτη στην ανθρώπινη κατάσταση. Δεν αποδέχεται την ύπαρξη άθεων ανθρώπων, καθώς η απώλεια αντίληψης του θείου θα έφερνε το ανθρώπινο είδος σε μια κατάσταση πνευματικής χειμερίας νάρκης και η ανθρωπιά του θα υπήρχε μόνο εν δυνάμει.

Εξηγεί με ποιόν τρόπο οι διάφοροι λαοί σε διαφορετικές εποχές και με ανόμοιες θρησκείες, επένδυσαν με το δικό τους τρόπο ζωής αυτήν τη μυστική σύλληψη και ότι οι θρησκευτικές αντιπαράθεσεις είναι σάπιοι καρποί της ανθρώπινης τύφλωσης, καθώς αυτά που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε Ιερά Βιβλία, έστω και με τα λίγα αυθεντικά στοιχεία που μας έχουν μείνει απ' αυτά, δεν αντιφάσκουν μεταξύ τους. Έτσι οι άνθρωποι της ερήμου φαντάζονται μια θερμή κόλαση κι αυτοί που ζουν κοντά στους πόλους, τη βλέπουν σκοτεινή και παγωμένη.

Για την Μπλαβάτσκι δεν υπάρχει ένας προσωπικός θεός. Η θέση της είναι καθαρά πανθειστική. Ούτε πιστεύει ότι μπορεί κανείς να αυτοπροσδιορίζεται σαν εκπρόσωπος του θεού πάνω στη γη. Αυτό που υποστηρίζει είναι ότι όλα τα ανθρώπινα όντα, στο βαθμό που ξυπνούν στο πνευματικό επίπεδο, όλο και περισσότερο γίνονται κοινωνοί της θείας Ουσίας και επομένως αντιλαμβάνονται την Παρουσία της.

Ο Θεός, αν αναφερόμαστε σ' Εκείνον, δεν έχει όνομα και δε συλλαμβάνεται λογικά, είναι ένα Μυστήριο. Ο άνθρωπος μπορεί

μόνο να καταλάβει ό,τι είναι προσιτό για τη νόησή του κι έτσι προσδίδει χαρακτηρισμούς στο Θεό, οι οποίοι μοιάζουν πολλοί με αυτούς που σε κάθε εποχή και τόπο αποδίδονταν στους καλύτερους. Και έφτασαν σε τέτοια άκρα που πολλοί λαοί διαβεβαίωσαν ότι ο Θεός τους ανήκει και ότι υπάρχουν εκλεκτοί λαοί, σε αντιδιαστολή με τους εχθρούς τους που θεωρούνταν καταραμένοι λαοί, τους οποίους αυτός ο Θεός με την ιδιαίτερη χρήση θα τους κρέμαγε, θα τους ποδοπατούσε, θα τους έκαιγε, θα τους κατέστρεφε.

Ο άνθρωπος μπορεί να καταλάβει μόνο ό,τι είναι προσιτό για τη νόησή του και έτσι προσδίδει χαρακτηρισμούς για το Θεό, που μοιάζουν πολύ με αυτούς που σε κάθε εποχή και τόπο αποδίδονται στους καλύτερους.

Η Ε.Π.Μπ. αντιτίθεται σε κάθε διάκριση με βάση την πίστη, γιατί γνωρίζει όλες τις πεποιθήσεις σε σχέση με το χώρο και το χρόνο τους. Κανένας δεν κατέχει την Αλήθεια, παρά μόνο μια ιδιαίτερη και παραμορφωμένη όψη της. Απορρίπτει κάθε Ιερά Εξέταση, είτε είναι αυτή του Ασόκα είτε του Τορκεμάδα. Μας υπενθυμίζει ότι οι πεποιθήσεις μας διαμορφώνονται γενικά από τον τόπο που γεννηθήκαμε, την εποχή

και τον οικογενειακό περίγυρο. Είναι εχθρός του κάθε ρατσισμού και ιδίως του πνευματικού ρατσισμού.

Αυτό που ο άνθρωπος μπορεί να συλλάβει, μυστικιστικά, είναι συγκεκριμενοποιήσεις και πνευματικά μορφώματα "Εκείνου" που προϋποθέτουμε. Γι' αυτό συμβαίνει να υπάρχει και σήμερα και να αναπαράγεται η αρχαία σκέψη ότι υπάρχουν "Θεοί Μεσολαβητές" αμέτρητα πλάσματα που κανονικά είναι αόρατα, που κυβερνούν τη φύση, τους ανθρώπους και τα πράγματα. Από αυτήν την ιεραρχία, τίποτα το υλικό δεν διαφεύγει γιατί βρίσκεται κάτω από μια πιο λεπτή φυσική κατάσταση κι αυτό ισχύει από τα άτομα μέχρι τους γαλαξίες. Επίσης υπάρχουν Δάσκαλοι της Σοφίας που δείχνουν το δρόμο στους Μαθητές.

ΚΟΣΜΟΓΕΝΕΣΗ

Στις διδασκαλίες της εμφανίζεται αυτό που η Πλατωνική Δύση αναγνωρίζει σαν Χάος + Θεός = Κόσμος. Ο Κόσμος είναι, όπως είπε ο νεοπλατωνικός Μαρκίων, ένα Μακρόβιο, μια μεγάλη ζωντανή μορφή, που ανανεώνεται συνεχώς όπως και το σώμα οποιουδήποτε ορυκτού, φυτού, ζώου ή ανθρώπου. Ο ίδιος ο άνθρωπος δεν είναι τίποτε το ιδιαίτερο σ' αυτό τον Κόσμο, παρά μόνο μια από τις τόσες περαστικές εκδηλώσεις του στο φυσικό επίπεδο.

Ο Κόσμος δεν έχει νοητή διάσταση, όμως αυτό δεν χαρακτηρίζει τον ίδιο τον Κόσμο αλλά εμάς, σαν ανθρώπους. Η γνώση μας για τον Κόσμο διευρύνεται ή περιορίζεται σύμφωνα με τις προόδους ή τα πτωχεύματά μας στον επιστημονικό - αστρονομικό

τομέα. Σε τελευταία ανάλυση αυτό που έχουμε για το σύμπαν είναι μια εικόνα, μια μεταβαλλόμενη αντίληψη μέσα στην Ιστορία. Πέρα από αυτή την εποχιακή γνώση που αντανακλά τον πολιτισμό και τις αντιλήψεις κάθε τύπου και στιγμής της ανθρωπίνης εξέλιξης, υπάρχουν παλιές διδασκαλίες που φέρονται να έχουν δοθεί από τους θεούς στους ανθρώπους. Η Ε.Π. Μπ. χρησιμοποιεί ως επί το πλείστον το Βιβλίο των Τζιαν, θιβετανικής προέλευσης.

Υπάρχει μια τεράστια κοσμική περιπλοκή με απειρία μορφών ύλης και ενέργειας. Ετσι συμβαίνει και με τον "κόσμο" μας. Εκτός απ' αυτόν υπάρχουν και άλλοι, περισσότερο ή λιγότερο ασύλληπτοι για τον χονδροειδή ανθρώπινο εγκέφαλο.

Αυτές οι διδασκαλίες περιγράφουν τον ορατό Κόσμο σαν εκείνο από το οποίο μπορούμε να αντιληφθούμε την παρούσα μας κατάσταση. Υπάρχει μια τεράστια κοσμική περιπλοκή με απειρία μορφών ύλης και ενέργειας. Ετσι συμβαίνει και με τον "κόσμο μας", όπου εκτός από αυτόν υπάρχουν κι άλλοι, περισσότερο ή λιγότερο παρόμοιοι και ασύλληπτοι για τον χονδροειδή ανθρώπινο λόγο.

Τα μέρη, ακόμα και το σύνολο

του Κόσμου, γεννιούνται, ζουν, αναπαράγονται και πεθαίνουν, όπως κάθε ζωντανό ον. Ο Κόσμος εκτείνεται και συστέλλεται (Πραλάγια και Μανβάνταρα) σε μια διαδικασία κοσμικής αναπνοής (κρίγια) που βασίζεται στην αρμονία από τις αντιθέσεις.

Μέσω των παιδαγωγικών διαγραμμάτων των "Αλυσίδων", των "Σφαιρών" και των "Κύκλων", η Ε.Π. Μπ., προσπαθεί να εξηγήσει τον "Δρόμο των Ψυχών", καθώς οι παλιές παραδόσεις δείχνουν πως οι ψυχές ξυπνούν μέσω των εκατομμυρίων ενσάρκώσεων και περνούν από πλανήτη σε πλανήτη για να εγκατασταθούν σε όλο και τελειότερα κάθε φορά σώματα, από τα ασύλληπτα σκότη της πρωταρχικής και πολύ βαριάς ύλης, μέχρι τις πέτρες, τα φυτά, τα ζώα, τους ανθρώπους, τους θεούς κ.λπ. Οι πλανήτες που αναφέρει δεν είναι αναγκαστικά αυτοί που υπάρχουν τώρα, αλλά και αυτοί που υπήρξαν και καταστράφηκαν, καθώς κι αυτοί που θα υπάρξουν στο μέλλον.

Όλα αυτά αφορούν την "Ανθρώπινη Γραμμή", καθώς υπάρχουν και πολλές άλλες "γραμμές" ζωής στον Κόσμο, όπως για παράδειγμα η "Αγγελική", που δίνει ζωή στα Πνεύματα της Φύσης ή Στοιχεία, σε ορισμένες πέτρες καθώς και σε φυτά και ζώα.

Το απώτερο **γιατί** υπάρχει αυτός ο Κόσμος... *"δεν το ξέρει ούτε ο μεγαλύτερος προφήτης των πιο ψηλών ουρανών"*, σύμφωνα με τα παλαιά κείμενα. Μυστήριο μέσα στα Μυστήρια. Η αρχή και το τέλος διαφεύγουν της ανθρωπίνης αντίληψης, ακόμα και, από την πλέον εξυψωμένη μέσω της Μύησης, της κατάστασης του "Αντέπτο" (αποδέκτη).

ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΝΕΣΗ

Η Ε.Π.Μπ. απορρίπτει τις ιδέες του Δαρβίνου που ήταν τόσο της μόδας στην εποχή της και βάση των οποίων διατυπώθηκαν τόσες υπερβολές από τους συνεχιστές αυτού του σοφού επιστήμονα-περιηγητή. Υποστηρίζει τις παλιές Διδασκαλίες που αναφέρονται σε μια Ανθρωπότητα που "αποβιβάζεται" κατά την πνευματική έννοια, ερχόμενη από άλλον πλανήτη, που τότε ήταν ζωντανός, τη σημερινή Σελήνη, και που ενσωματώνεται στο νέο πλανήτη Γη, στο βαθμό που αυτός συμπυκνώνεται. Αυτό είναι ένα στάδιο ενός μακρού δρόμου. Βρισκόμενος στη φυσική Γη και με φυσικό σώμα, ο Άνθρωπος αναπτύσσεται σαν τέτοιος εδώ και 18 εκατομμύρια χρόνια. Πρώτα σαν ένας γίγαντας με περιορισμένους πνευματικούς ορίζοντες, στον οποίο συμπεριλαμβάνονταν διάφορες υποφυλές και που είχε ένα μάτι στη μέση του μετώπου. Αυτοί ήταν οι Κύκλωπες. Εδώ και 9 εκατομμύρια χρόνια ο Άνθρωπος είναι πια σε μια κατάσταση παρόμοια με τη σημερινή, αν και το μέγεθος του σώματος ορισμένων ομάδων παρέμενε γιγάντιο. Εδώ και ένα εκατομμύριο χρόνια, βρίσκεται στο απόγειό του ο λεγόμενος "Πολιτισμός των Ατλάντων", που βρισκόταν σε μια ήπειρο παρόμοια με την σημερινή Αυστραλία μεταξύ της ηπειρωτικής ασπίδας της Ευρώπης και της ασπίδας της Αμερικής. Αυτοί οι Ατλαντες είχαν κάνει μεγάλες τεχνικές προόδους, είχαν ιπτάμενες μηχανές (Βιμάνες) που κινούνταν από μια αντιβαρυτική μονάδα και από "κουπιά" προώθησης που ήταν κατά κάποιον τρόπο κινητήρες αντίδρασης. Οι ιπτάμενες πολεμικές μηχανές είχαν μορφή παρόμοια με πουλιού και εκτόξευαν "αυγά" στον εχθρό, τα οποία ήταν αρκετά για να σκοτώσουν ένα εκατομμύριο στρατιώτες σε ανοι-

ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

χτό χώρο. Διέθεταν επίσης "ακτίνες που παρέλυαν".

Οι βασιλιάδες συνέχιζαν αυτές τις μάχες με "μαγικούς καθρέπτες" που μας θυμίζουν τις σημερινές τηλεοπτικές συσκευές, τις οποίες η Ε.Π.Μπ. αγνοούσε στην εποχή της (1831 - 1891).

Αυτή η ήπειρος, λόγω γεωλογικών καταστροφών που προκλήθηκαν, εν μέρει, από την κατάχρηση του "Μάρμας" (κάτι σαν την σημερινή ατομική ενέργεια), έγινε κομμάτια, αν και παρέμειναν εστίες αποικισμού σε διάφορα μέρη του πλανήτη.

Το μεγάλο νησί με την πρωτεύουσά του, συνέχισε να κομματιάζεται μέχρι που μετατράπηκε στην Ποσειδωνία για την οποία οι Αιγύπτιοι έκαναν λόγο στον

Πλάτωνα κι αυτός περιέγραψε στον "Τίμαιο". Το τελευταίο κατάλοιπο βυθίστηκε πριν από 11.500 χρόνια στα νερά του ωκεανού που πήρε το όνομα "Ατλαντικός" τον 102ο αι. π. Χ.

Στον κόσμο απέμειναν εκπρόσωποι της Φυλής των Γιγάντων, της Τρίτης Φυλής, που είναι οι σημερινοί νέγροι. Οι απόγονοι των Ατλάντων, οι ερυθρόδερμοι της Αμερικής και οι κίτρινοι Ασιάτες, αποτελούν την Τέταρτη Φυλή. Ο σημερινός κυρίαρχος του κόσμου, είναι η Πέμπτη ή Αρεία Φυλή: οι λευκοί που σήμερα βρίσκονται στην Ευρώπη, Αμερική και Ασία.

ΦΥΣΙΚΟΙ ΝΟΜΟΙ

Χρησιμοποιώντας μια ορολογία εμπνευσμένη από τα σανσκριτικά, η Ε.Π.Μπ. κάνει λόγο για δύο βασικούς νόμους: το Δάρμα και το Κάρμα.

Το Δάρμα είναι ένας παγκόσμιος νόμος που οδηγεί όλα τα όντα σε ένα τέλος, ένα πεπρωμένο. Είναι όπως ένας δρόμος (Σαντάνα) που έχει προγραμματιστεί από το θεό για όλους. Το όν που προσπαθεί να ξεφύγει από το Δάρμα απορρίπτεται οδυνηρά. Οτι προσαρμόζεται στο Δάρμα δεν υποφέρει. Οι πιθανότητες να αποκλίνουν τα όντα από την πορεία τους είναι πολλές. Στον Άνθρωπο, αυτή η δυνατότητα υπάρχει λόγω της σχετικά ελεύθερης βούλησής του. Ο Τροχός των Μετενσαρκώσεων (Σαμσάρα) του παρέχει την ευκαιρία να δράσει σω-

Όπως στο Μύθο του Δελφινιού στα Μυστήρια της Ελευσίνας, όλα εξαφανίζονται με τον καιρό για να επανεμφανισθούν πάλι, όμως τίποτα δεν παύει ούτε πεθαίνει πραγματικά. Απλά καταδύεται και αναδύεται...

στά ή λάθος. Κάθε υπερβολή και στις δύο κατευθύνσεις γεννάει Κάρμα, "Δράση" κατά την οποία τα αίτια ενώνονται αξεδιάλυτα με τα αποτελέσματα. Ούτε πιστεύει η Ε.Π.Μπ. στην άφεση αμαρτιών, αλλά στην ανταπόδοση μέσω καλών πράξεων. Καθώς κανένας δεν μπορεί να "πληρωθεί" ούτε να "πληρώσει" όλο το Κάρμα το συσσωρευμένο σε μια μόνο ενσάρκωση, οι καρμικοί σπόροι (Σκάντα) οδηγούν σε νέες μετενσαρκώσεις, που δεν τελειώνουν (μέσα σ' ένα χρονικό διάστημα) όσο δεν εξαντλείται ο καρμικός κινητήρας. Ετσι, φθάνουμε στη Νιρβάνα (έξω από το δάσος του πλουραλισμού), που δεν είναι ένα αληθινό τέλος, αλλά μια ανάπαυλα στο Δρόμο των Ψυχών.

Ολες οι ψυχές είναι διαφορετικές στη φαινομενικότητά τους, όμως ουσιαστικά ίδιες πέρα από ράτσες και φύλα. Ολες έχουν τα ίδια δικαιώματα σύμφωνα με τα χαρίσματα που απέκτησαν. Στο "Δρόμο των Ψυχών" μπορεί να υπάρξει ή να μην υπάρξει πρόοδος, σύμφωνα με τους τρόπους σκέψης, αισθημάτων και δράσης. Όμως, στην ανθρώπινη περίπτωση, υπάρχει ένα όριο γι' αυτό (σύμφωνα με το πρόγραμμα του Δάρμα) και δεν είναι δυνατόν να κατέβουμε στο επίπεδο των ζώων ούτε ν' ανέβουμε σ' αυτό των θεών. Ενα ανθρώπινο ον ενσαρκώνεται πάντα σε ένα ανθρώπινο ον στη φυλή και στο φύλο που εξυπηρετεί την κατάσταση της εμπειρίας του (Αβίδουα).

Όπως στο μύθο του Δελφινιού στα Μυστήρια της Ελευσίνας, όλα εξαφανίζονται με τον καιρό για να επανεμφανιστούν, όμως τίποτα δεν παύει ούτε πεθαίνει πραγματικά. Απλά καταδύεται και αναδύεται... κι έτσι, κυκλικά, καθώς στον κόσμο μας είναι όλα κυκλικά, όλα είναι καμπύλα στην μεταβατική πορεία και όλα

συναντιούνται ξανά σε μια Μονάδα Πεπρωμένου.

ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ ΖΩΗ

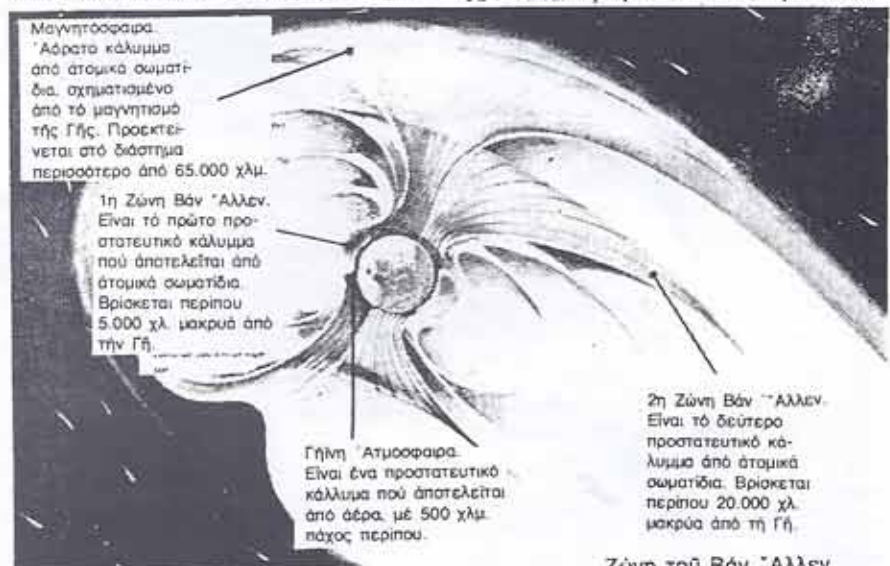
Για την Ε.Π.Μπ. οι άνθρωποι εξακολουθούν να είναι λίγο πολύ οι ίδιοι, είτε ενσαρκωμένοι είτε όχι. Εκπληρώνουν τον αξεχώριστο κύκλο γέννησης, ζωής και θανάτου. Δεν έθιξε με λεπτομέρειες αυτό το θέμα, γιατί στα χρόνια της άκμαζε ο Πνευματισμός για τον οποίο η ίδια είχε κακή εντύπωση. Σύμφωνα μ' αυτήν αυτό που κατέφευγε στο σώμα του μέντιουμ, στις αληθινές περιπτώσεις, δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα αστρικό κατάλοιπο ή "περίβλημα" του πεθαμένου και σε άλλες περιπτώσεις ένα Στοιχείο που σφετεριζόταν την ταυτότητά του. Όλα αυτά, φορτισμένα σε είδος "βαμπίρ" από τον ψυχομαγνητισμό των συμμετεχόντων. Όπως και τόσα αρχαία βιβλία ακόμα και ο ίδιος ο Πλάτων, η Ε.Π.Μπ. συνιστούσε την αποχή από τέτοιου είδους συγκεντρώσεις.

Μετά τον θάνατο επέρχεται (αναφερόμαστε στη γενική περίπτωση) ένας λίγο-πολύ βαθύς και παρατεταμένος ύπνος, σύμφωνα

με το επίπεδο του πεθαμένου. Το ξύπνημα είναι αργό και η Ψυχή ή η Συνείδηση πηγαίνει είτε στον κόσμο των ζωντανών, αν έλκεται απ' αυτόν, είτε σε κάποιο λεπτό επίπεδο. Οι περισσότεροι ανεβασμένοι πνευματικά πηγαίνουν στο Δεβαχάν (Πόλη των Αγγέλων) όπου θα βιώσουν την ειρήνη και την ευτυχία.

Αυτοί που δεν έχουν πνευματικές αξίες και είναι πολύ προσκολλημένοι στα επίγεια πράγματα, θα πάνε στο Κάμα-Λόκα (Τόπος των Επιθυμιών) στο οποίο οι ανικανοποίητοι πόθοι θα βασανίζουν, κατά κάποιο τρόπο, αυτούς που θα βρίσκονται σ' αυτή την κατάσταση. Αυτοί οι τελευταίοι θα αναζητήσουν τις πνευματιστικές επαφές και την πολύ σύντομη ενσάρκωση.

Ο τρόπος μετενσάρκωσης είναι παρόμοιος μ' αυτόν που εξηγεί ο Πλάτωνας στο Μύθο του "Ηρώς" στο τέλος της "Δημοκρατίας". Ο νεωτερισμός συνίσταται σε ορισμένες λεπτομέρειες, όπως ότι οι ψυχές που επιθυμούν έντονα να ενσαρκωθούν γυρίζουν σ' αυτό που οι Νεοπλατωνικοί ονόμαζαν "Ζώνη της Αφροδίτης" που είναι σαν ένα δαχτυλίδι γύρω από τον πλανήτη και που συμπίπτει

Ζώνη του Βάν 'Αλλεν

περίπου με το γήινο μαγνητικό Ισπεμερινό (στην πραγματικότητα συμπίπτει με την γνωστή τώρα Ζώνη Βαν Άλλεν).

Ετσι όπως παρουσιάζει το θέμα ο Πλάτωνας στα έργα του, ο πόθος των νεκρών προωθεί τη σεξουαλική λίμπιντο των ζευγαριών που είναι έτοιμα για αναπαραγωγή. Η ψυχή μπαίνει στο σώμα του εμβρύου που μόλις παίρνει ανθρώπινη υπόσταση κατά τον 4ο μήνα της κύησης. Σιγά-σιγά εισάγονται αιθήρια και πιο λεπτά σώματα, φέροντας μαζί τους τα προηγούμενα βιώματα, ενώ στα χρόνια που περνούν υπάρχουν ιδιαίτερες στιγμές στα 7, στα 14 και στα 21 χρόνια της ηλικίας του ανθρώπου.

Επίσης στο φυσικό θάνατο από γηρατειά, τα σώματα του ανθρώπου κοιμίζονται αργά και σταδιακά, ξεκινώντας από τα κάτω και προχωρώντας προς τα πάνω, δηλαδή από το φυσικό σώμα, το οποίο, με μια διαδικασία επιβράδυνσης, επιτρέπει στους άλλους φορείς να προετοιμαστούν για την αλογείωση απ' αυτόν τον κόσμο. Η Ε.Π.Μπ. δεν δίνει μεγά-

λη σημασία σ' αυτή την διαδικασία, αλλά αντίθετα, πιστεύει ότι στα γεράματα μεγαλώνει η επιθυμία για εκσάρκωση. (Πρόφανώς υπάρχουν πολλές διαφορετικές περιπτώσεις που προκαλούνται από την παραμόρφωση που παράγεται από την πίεση του περιβάλλοντος κόσμου).

Η ίδια δεν υποστήριζε ούτε τον βίαιο θάνατο ούτε την αυτοκτονία.

ΠΑΡΑΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ

Αυτά η Ε.Π.Μπ. τα υποτιμούσε. Πίστευε ότι οι άνθρωποι λόγω της ανικανότητάς τους να καταλάβουν ορισμένες αλήθειες, επηρεάζονται από τέτοιου είδους φαινόμενα. Η ίδια διαβεβαίωνε ότι δεν ήταν "υπερφυσικά", καθώς τίποτα δεν μπορεί να ξεφύγει από τη Φύση. Ετσι, δεν πίστευε στα θαύματα, ούτε αλέδιδε καμιά πνευματική αξιολόγηση σ' αυτούς που μπορούν να προκαλέσουν τέτοια φαινόμενα (αν και η ίδια ήταν χαρακτηριστικό και ασυνή-

θιστο παράδειγμα τέτοιων ικανοτήτων). Δεν δεχόταν ότι άλλα απ' αυτά τα φαινόμενα προέρχονταν από το Καλό και άλλα από το Κακό. Τα θεωρούσε σαν κάτι το μηχανικό, αφήνοντας την ηθική τους ταξινόμηση στο αίσθημα και στις προθέσεις αυτών που πραγματοποιούν ή επωφελούνται από τέτοια φαινόμενα. Δεν τα θεωρούσε σαν κάτι το εξαιρετικό, αλλά πίστευε ότι υπήρχαν εν δυνάμει σε όλους τους ανθρώπους είτε αυτά είναι πνευματικά φαινόμενα είτε όχι.

Επαναλαμβάνουμε ότι το να προσπαθούμε να συμπυκνώσουμε σ' ένα άρθρο περιοδικού όλες τις θέσεις που υποστήριζε αυτή η μεγάλη φιλόσοφος και μάγος του 19ου αιώνα, είναι αδύνατο, όμως θέλουμε να πιστεύουμε ότι ξυπνήσαμε την περιέργεια του αναγνώστη ώστε να προχωρήσει αυτός σε μια επαφή ή σε μια εμβάθυνση των γνώσεων που σταχυολογήθηκαν από το έργο αυτού του τόσο παράξενου και ακατανόητου για τα ανθρώπινα μέτρα όντος, που ήταν η Ελενα Πέτροβνα Μπλαβάτσκι.

ΚΕΝΤΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ «ΤΡΙΣΤΑΝ»

«Ό,τι είναι η γυμναστική για το σώμα
είναι η μουσική για την ψυχή»
Πλάτων

Διδάσκονται: Πιάνο,
Κλασική κιθάρα,
Αρμόνιο,
Θεωρητικά, κ.λπ.

Πληροφορίες 8 μ.μ. - 11 μ.μ.
Καθημερινά εκτός Κυριακής
Αγ. Μελετίου 29, Κυψέλη, ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 8231301

ΤΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΜΑΓΙΑ

Delia Guzman *

Απόδοση στα Ελληνικά: Γ. Σκιάνης

Η Μάγια είναι μια παλιά θεά της Ανατολής η σημασία της οποίας είναι η Ψευδαίσθηση. Πρόκειται για το πέπλο με το οποίο η Φύση καλύπτει όλα τα πράγματα, ώστε εμείς οι άνθρωποι να μην μπορούμε να αποκαλύψουμε εύκολα τους κρυφούς της νόμους κι έτσι η ομορφιά της Μάγια και τα πολλαπλά της παιχνίδια ξεγελούν, αποπλανούν και βοηθούν στο να περνάμε τα χρόνια ζωής που μας αντιστοιχούν πάνω στη γη.

Η Ψευδαίσθηση παίζει με τα αισθήματά μας. Κι εμείς συμμετέχουμε στο παιχνίδι λίγο ως πολύ συνειδητά. Η Ψευδαίσθηση δεν είναι ακριβώς κάτι που δεν υπάρχει παρόλο που εμείς το συλλαμβάνουμε. Τα παιχνίδια της Ψευδαίσθησης βασίζονται σε υπαρκτά πράγματα, όχι όμως διαρκή. Είναι αλήθειες που ζουν όσο μια φουσαλίδα, όσο μια ψευδαίσθηση. Ωστόσο, μέσα στην άγνοιά μας, υποθέτουμε ότι αυτές οι στιγμιαίες αλήθειες είναι τα πάντα.

Επενδύοντας τις προσπάθειές μας και τις μέγιστες ελπίδες μας στα παιχνίδια της Μάγια, καταλήγουμε να γνωρίσουμε τον πόνο. Όλα αυτά που θέλουμε μας ξεφεύγουν μέσα από τα χέρια μας

και γινόμαστε τυφλοί μπροστά στη δυνατότητα να δούμε εκείνα τα άλλα πράγματα που διαρκούν περισσότερο, που είναι λιγότερο απαιτητά και πιο κοντά στην αθανασία.

Γιατί παίζουμε; Γιατί δεχόμαστε την ψευδαίσθηση της Μάγια χωρίς να το επισημαίνουμε; Το να απαντήσουμε σ' αυτό θα ισοδυναμούσε με το να γνωρίζουμε με ακρίβεια γιατί παίζει ένα παιδί. Το παιδί παίζει, παρόλο που ξέρει ότι δεν είναι αληθινό το παιχνίδι του. Χρειάζεται να ασκείται, χρειάζεται να δοκιμάζει τις δυνάμεις του και να προετοιμάζεται για το άλλο μεγαλύτερο παιχνίδι που είναι η ίδια η ζωή. Εμείς οι άνθρωποι είμαστε πάντα λίγο παιδιά. Ανασφαλείς εμπρός στο τελικό πεπρωμένο που μας επιφυλάσσεται, παίζουμε στη διάρκεια της ζωής, προσπαθώντας να αποδείξουμε στους εαυτούς μας ότι είμαστε ικανοί να πραγματοποιούμε πετυχημένες ενέργειες.

Όλοι μας συμμετέχουμε στα "Παιχνίδια της Μάγια"...

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

Κάποτε ήταν ένα παιδί πολύ

* Η Delia Guzman είναι η παγκόσμια Διευθύντρια του Φιλοσοφικού Οργανισμού Νέα Ακρόπολη.

σοβαρό, τόσο σοβαρό που ένιωθε βαθιά θλίψη για τα άλλα παιδιά που περνούσαν τις μέρες τους παίζοντας. Αυτό το παιδί είχε αντιληφθεί ότι οι κούκλες, τα αυτοκινητάκια, οι μάσκες και τα άλλα παιχνίδια δεν ήταν αληθινά ούτε είχαν κάποια αξία για τους μεγάλους. Κι έτσι, αυτό δεν ήθελε να υστερεί απ' αυτούς και αποφάσισε να ξεκόψει από τέτοιες απάτες.

Ενώ όλα τα παιδιά έπαιζαν, το παιδί της ιστορίας μας παρέμενε μοναχικό και αποκομμένο και υπέφερε καθώς έβλεπε τους φτωχούς του συνομήλικους να απολαμβάνουν περιπάτους και φανταστικές περιπέτειες. Το μονα-

χικό παιδί προσπάθησε να βρει παρηγοριά στο διάβασμα, όμως σύντομα είδε ότι και τα βιβλία ήταν γεμάτα φαντασίες και διηγήσεις όχι πάντα αληθινές. Τότε στράφηκε προς την ενατένιση της Φύσης και διαπίστωσε με δέος ότι και η Φύση έπαιζε... και εξαπατούσε με φώτα και χρώματα, με μορφές και αρώματα...

Το παιδί χρειαζόταν μια εξήγηση και γύρισε στους άλλους του συντρόφους στο παιχνίδι:

- Γιατί παίζετε; Δεν βλέπετε ότι όλα τα παιχνίδια σας είναι ψέματα, ότι δεν εξυπηρετούν στην πραγματική σας ζωή;
- Εμείς παίζουμε για να γίνουμε μεγάλοι άνθρωποι.
- Όμως τα αυτοκινητάκια σας δεν είναι όπως αυτά των μεγάλων ανθρώπων... δεν κινούνται στους δρόμους... και οι κούκλες σας δεν είναι όπως τα αληθινά παιδιά.
- Αυτό το ξέρουμε. Όμως ενώ χρησιμοποιούμε αυτά τα μικρά αυτοκίνητα και τις μικρές κούκλες, εξασκούμαστε σ' αυτό που θα κάνουμε όταν γίνουμε μεγάλοι άντρες και γυναίκες. Τότε δε θα μας φοβίζουν ούτε τα παιδιά που θα έχουμε ούτε τα οχήματα που θα πρέπει να οδηγούμε.
- Το ξέρετε ότι παίζετε με ψευδαισθήσεις;
- Φυσικά και το ξέρουμε, όμως δεν το σκεφτόμαστε. Αν θυμόμασταν κάθε στιγμή ότι τα παιχνίδια μας είναι απομιμήσεις, δεν θα μπορούσαμε να παίζουμε. Και χρειαζόμαστε το παιχνίδι, έχουμε ανάγκη να ασκηθούμε σ' αυτό που αύριο θα κάνουμε σ' αλήθεια. Γι' αυτό βυθιζόμαστε στο παιχνίδι μας και το απολαμβάν-

ουμε σαν μια πραγματικότητα.

Το μοναχικό παιδί ξαναπήρε τα βήματά του και κατάλαβε το λόγο της συνεχούς δυστυχίας του. Δεν δίνει πάντα χαρά το να γνωρίζουμε όλες τις αλήθειες ούτε το να τις έχουμε συνεχώς μπροστά μας.

.....
 Ήταν κάποτε ένας άντρας που όλοι τον έλεγαν "φιλόσοφο". Αυτός δεν ήταν όπως οι άλλοι, δεν

τον απασχολούσαν τα ίδια πράγματα και, απεναντίας, ένιωθε μεγάλη περιφρόνηση για τις καθημερινές έγνοιες των "κανονικών" ανθρώπων. Ο φιλόσοφος ήξερε πράγματα για τη ζωή και το θάνατο, για το καλό και το κακό, για το πεπρωμένο και τους νόμους του και δεν ήθελε να αναμιχθεί με τις ματαιότητες του κόσμου.

Ενώ όλοι οι άνθρωποι έτρεχαν από τη μια άκρη στην άλλη σαν εργατικά μυρμηγκάκια, ο φιλόσοφός μας παρέμενε αποκομμένος, σκεπτικός και μοναχικός, χωρίς να πιστεύει στις σκέψεις και στους σκοπούς κανενός.

Εβλεπε τη δράση των άλλων και χαμογελούσε ειρωνικά. Πώς δεν καταλάβαιναν ότι ήταν συμμέτοχοι στο μεγάλο παιχνίδι της ζωής; Πώς δεν αντιλαμβάνονταν ότι όλες τους οι προσπάθειες ή-

ταν άχρηστες στο βαθμό που το πεπρωμένο της ανθρωπότητας ήταν ήδη χαραγμένο στις ουράνιες σφαίρες; Πώς υπέφεραν και γελοούσαν, ανηυχούσαν και ποθούσαν, χωρίς να πέσει στην αντίληψή τους ότι τίποτα δεν άξιζε ούτε γέλιο ούτε κλάμα, ούτε επιθυμία ούτε διακαή πόθο;

Για τον "φιλόσοφο" το φαγητό ήταν ένα βασανιστήριο. Ο ύπνος, μια ανάγκη του σώματος. Η αγάπη, έλλειψη ωριμότητας και αυτάρκειας. Το διάβασμα, μια ματαιότητα. Η δράση, κάτι που δεν χρειάζεται. Το να υποφέρει... κάτι που δεν μπορούσε να αποφύγει όσο φιλοσοφία κι αν διέθετε. Κι αυτό τον έκανε τρομακτικά όμοιο με τους άλλους...

.....
 Η Μάγια και τα παιχνίδια της συνιστούν κι αυτά ένα νόμο της ζωής. Άλλο πράγμα είναι να γνωρίζουμε τις παγίδες της και εντελώς διαφορετικό είναι το να θέλουμε να ξεφύγουμε απ' αυτές. Το να γνωρίσουμε το παιχνίδι της Μάγια, σημαίνει να αποκτήσουμε ανθρώπινη συνείδηση. Το να ξεφύγουμε από τα παιχνίδια της Μάγια ισοδυναμεί με το να είμαστε κάτι πολύ περισσότερο από ένας απλός φιλόσοφος: είναι το να έχουμε φτάσει στο θεό, να έχουμε ξεπεράσει τη φάση του ανθρώπου και των αναγκών του.

Όσο βρισκόμαστε σ' αυτή τη στιγμή εξέλιξης, η Μάγια θα είναι αχώριστη σύντροφός μας. Αυτή δεν προσπαθεί μόνο να μας εξαπατήσει αλλά και να ομορφύνει με πέπλα και χαμόγελα τις σκληρές εμπειρίες μας από τις οποίες θα πρέπει όλοι να περάσουμε, αν θέλουμε σ' αλήθεια να ξεπεράσουμε τους αυτούς μας. Στη Μάγια υπάρχει περισσότερη καλοσύνη από κακία, περισσότερη επιθυμία για βοήθεια παρά για πλήγωμα. Και δίνεται στον άν-

θρωπο η δυνατότητα να καταλάβει και να ευχαριστήσει αυτή την προσπάθεια της Φύσης να κάνει περισσότερο αγαπητή τη ζωή μας πάνω στη γη.

Να παίζουμε, χωρίς να ξεχνάμε τί κάνουμε: αυτό είναι το μυστικό. Να προετοιμαζόμαστε για τότε που "θα γίνουμε μεγάλοι", για τότε που δεν θα χρειαζόμαστε τα παιχνίδια ούτε τα κάθε λογής στηρίγματα για να ξεδιπλώσουμε τις πτυχές της ύπαρξής μας. Στο μεταξύ όμως, να δεχόμαστε την παιδική μας κατάσταση και να προσπαθούμε να μεγαλώσουμε. Με τη Μάγισσα στο πλάι μας, με τα παιχνίδια της και τα ξεγελάσματά της, με τις χάρες της και τις παγίδες της, με τη γεύση που κάνει τη ζωή να περνάει γρήγορα και να προστίθεται μια νέα σημαντική εμπειρία στη γνώση μας. Η γνώση διώχνει την κακία και την ασχήμια από τα πράγματα. Με τη Γνώση, τα παιχνίδια της Μάγισσας είναι το αλάτι της ζωής.

.....
 Όσο γράφω αυτά θυμάμαι ότι, όταν ήμουν μικρή και πιεσμένη από τις απαιτήσεις της καθημερι-

νης συμπεριφοράς σκεφτόμουν μερικές φορές ότι όλη η ζωή ήταν ένα μεγάλο παιχνίδι, μια μεγάλη αναπαράσταση στο σενάριο της ύπαρξης. Ετσι, απολάμβανα κάθε μια από τις ενέργειές μου και φανταζόμουν πως εγώ ήμουν η ηθοποιός και ότι έπρεπε να αναπαριστάνω το ρόλο μου όσο το δυνατόν καλύτερα, καθώς με παρατηρούσαν χιλιάδες μάτια. Και έκανα πως υποδύομαι κάποιο ρόλο, προσέχοντας τα ρούχα μου και τις χειρονομίες μου, τις ματιές μου και τις κινήσεις μου.

Όταν ήμουν έφηβη, άφησα κατά μέρος την ψευδαισθηση του θεάτρου και του σκηνικού... Η ζωή ήταν κάτι υπερβολικά σοβαρό και σημαντικό για να παίζω και να την υποδύομαι.

Και τώρα, επιστρέφω στις αρχές που ζωντάνευαν τα παιδικά μου χρόνια. Όλα αυτά είναι ένα μεγάλο παιχνίδι. Η Μάγισσα, τα παιχνίδια της, όλοι οι άνθρωποι κι εγώ είμαστε οι ηθοποιοί. Η ζωή είναι το σενάριο. Όταν πέσει η αυλαία, όταν σβήσουν τα φώτα, θα έχει πάψει αυτή η μορφή αναπαράστασης και θα ανοίξουν οι πύλες ενός νέου μυστηρίου. Και

δεν είμαι σίγουρη για το ότι η Μάγισσα δεν θα είναι κι εκεί, ανάμεσα στις σκιές των κουρτινών, να μας περιμένει με καινούρια παιχνίδια για να ζήσουμε σ' αυτό τον καινούριο κόσμο.

ΛΗΘΗ

*Καλότυχοι οι νεκροί που λησμονάνε
 την πίκρα της ζωής. Οντας βυθίσει
 ο ήλιος και το σούρουπο ακλουθήσει,
 μην τους κλαις, ο καημός σου όσος και νάναι.*

*Τέτοιαν ώρα οι ψυχές διψούν και πάνε
 στην λησμονιάς την κρουσταλλένια βρούση
 μα βούρκος το νεράκι θα μαυρίσει,
 α στάξει γι' αυτές δάκρυ όθε αγαπάνε.*

*Κι αν πιούν θολό νερό ξαναθυμούνται,
 διαβαίνοντας λιβάδια από ασφοδήλι,
 πόνους παλιούς, που μέσα τους κοιμούνται.*

*Α δε μπορείς παρά να κλαις το δείλι,
 τους ζωντανούς τα μάτια σου ας θρυνήσουν:
 θέλουν - μα δε βολεί να λησμηθήσουν.*

Λορέντζος Μαβίλης, 1896.

ΤΑ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΑ ΟΠΛΑ ΤΗΣ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

του Στάθη Σακκά

Μελετώντας την παράδοση της Ανατολής βλέπουμε πως ο πόλεμος ήταν μια από τις κύριες εκφράσεις του ανθρώπου. Όμως σαν δράση απείχε πολύ από την κατάσταση της βαρβαρότητας και της επιβολής, έτσι δηλαδή όπως εκφράστηκε σε πολλές ιστορικές φάσεις και κατά κόρον στην εποχή μας. Το να είναι κανείς πολεμιστής σήμαινε πως ακολουθούσε ένα δρόμο που οδηγούσε στην αυτογνωσία. Πραγματικός του εχθρός σ' αυτή την πορεία ήταν ο αρνητικός, σκοτεινός εαυτός του, οι αδυναμίες δηλαδή και τα ελαττώματά του. Σήμαινε ακόμη ότι ασκούσε μια Τέχνη ιερή και με μυθικές καταβολές που αντανακλούσε Δυνάμεις της Φύσης και Αρμονίες Συμπαντικές. Η διοχέτευσή τους γινόταν με την ορθή τοποθέτηση και κίνηση των σωμάτων του πολεμιστή συν την χρήση όπλων.

Τα όπλα δεν ήταν απλώς πρακτικά φωνικά όργανα, αλλά σύμφωνα με τα αρχαία κείμενα και τους μύθους των λαών, δώρα των θεών στους Ηρωες οι οποίοι τα χρησιμοποιούσαν για να επιβληθούν στις σκοτεινές δυνάμεις.

Οι Ινδιάνοι της Β. Αμερικής όταν κήρυτταν πόλεμο ξέθαβαν το "τσέκοφρι του πολέμου", τοτεμικό σύμβολο μέσα στο οποίο κατοικούσε η θεότητα που καθιστούσε ιερή αυτή την πράξη. Στην Αγγλία δεσπόζει το Εξκάλιμπερ, το θρυλικό σπαθί-σύμβολο του πνεύματος. Ο βασιλιάς Αρθούρος, ο μό-

νος που κατόρθωσε να το ελευθερώσει από το βράχο της ύλης, θεμελίωσε τον ιπποτισμό κι ένωσε την μέχρι τότε διασπασμένη Αγγλία. Στην Ελλάδα του Ομήρου η μόνη πανοπλία αντάξια του Αχιλλέα είναι αυτή που σφυρηλατήθηκε στο εργαστήριο του Ηφαίστου. Στο μύθο του Περσέα ο ήρωας χρησιμοποιεί την ασπίδα και το κυρτό σπαθί της θεάς Αθηνάς για να νικήσει τη Μέδουσα. Στο ινδικό έπος Μαχαμπάρατα, ο ήρωας Αρζούνα ζητάει και παίρνει το Χρυσό Τόξο του Θεού Ιντρα.

Εξετάζοντας την Ιαπωνική παράδοση βλέπουμε το ξίφος σαν έναν από τους "τρεις ιερούς θησαυρούς" που έδωσαν οι θεοί στους αυτοκράτορες. Αυτά συνήθως χαρακτηρίζονται σαν παραμύθια της νηπιακής φάσης της ανθρωπότητας. Όμως τέτοια συμβαίνουν όταν δεν μπαίνουμε στον κόπο να αναρωτηθούμε τί εννοούσαν οι Αρχαίοι πολιτισμοί με τα ονόματα των θεοτήτων, τους μύθους, τα σύμβολά τους, τους αριθμούς τους. Είναι άραγε θρησκώδητοι όσοι στον αιώνα μας μέσα από την τέχνη του σπαθιού ή του τόξου κατόρθωσαν να επικοινωνήσουν με ανώτερες ενέργειες και να τις διοχετεύσουν;

Θαυμάσια ανάλογα επιτεύγματα έχουν γίνει στη σύγχρονη εποχή με μια εκπαίδευση ελιπέστερη από αυτή της Μεσαιωνικής Ιαπωνίας. Αναλογιζόμενοι λοιπόν πως μια αρτιότερη εκπαί-

δευση γινόταν τότε τρόπος ζωής, μπορούμε να συμπεράνουμε τα θαυμάσια αποτελέσματα και τη γνώση που προέκυπτε για τους νόμους της φύσης. Ο αντικειμενικός ερευνητής δεν θα δυσκολευτεί να βρει πηγές που ενισχύουν αυτή την άποψη.

Για κάθε όπλο υπήρχαν οι σχολές εκμάθησής του. Ετσι η εκπαίδευση στο ξίφος ονομάστηκε "κενζούτσου" και αργότερα "κέντο". Το όπλο αυτό ήταν το βασικότερο στον εξοπλισμό όλων των πολεμιστών. Χρησιμοποιήθηκε σε διάφορα μεγέθη ανάλογα με το αν οι πολεμιστές ήταν έφιπποι ή πεζοί, καθώς και με τον τρόπο που το κρεμούσαν στη ζώνη τους. Τελειότερο στο είδος του ήταν το "κατάνα" ή η "ψυχή του Σαμουράι". Η λαβή του συμβολίζει τη Γη, η λάμα τον Ουρανό και η κόψη την θεότητα που είναι ικανή να δημιουργεί ή να καταστρέφει. Μέσα στη θήκη συμβολίζει το πνεύμα του ανθρώπου μέσα στην φθαρτή προσωπικότητα.

Οι οπλοποιοί ήταν ειδικοί καλλιτέχνες που τελούσαν ιεροτελεστία κάθε φορά που κατασκεύαζαν το σπαθί. Πριν αρχίσουν εξαγνίζονταν με κρύο νερό και φορούσαν ειδική εθιμοτυπική ενδυμασία. Φρόντιζαν κατά την διάρκεια της εργασίας να αποβάλλουν κάθε αρνητική σκέψη και να διοχετεύουν ανώτερες ενέργειες. Ωσπου να φτάσουν σ' αυτό το επίπεδο, επικαλούμενοι και τις προστάτιδες θεότητες, δεν

ΣΥΜΒΟΛΟΛΟΓΙΑ

άρχιζαν την κατασκευή. Η κατασκευή της λεπίδας που διαρκούσε αρκετές εβδομάδες γινόταν ως εξής: έπαιρναν πλάκες σιδήρου και ατσαλιού, κατάλληλης ποιότητας, τις θέρμαιναν στο καμίνι και τις σφυροκοπούσαν μέχρι να πάρουν το μήκος και το σχήμα της λεπίδας. Επειτα δίπλωναν τις δύο άκρες της κάθε μιας. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβανόταν δώδεκα φορές. Στη συνέχεια κάλυπταν τα φύλλα μαλακότερου σιδήρου με ίδια φύλλα σκληρότερου ατσαλιού. Μ' αυτό τον τρόπο η λεπίδα είχε την σκληρότητα του ατσαλιού αλλά όχι την ακαμψία κι έτσι δεν έσπαζε εύκολα. Σ' αυτό συντελούσε και η κάλυψη της λάμας με ειδικό μίγμα πηλού, εκτός από την άκρη της. Με την ανάλογη θέρμανση που ακολουθούσε, η άκρη σκληραίνει και η λεπίδα έμενε μαλακότερη. Φτιαχτόταν δηλαδή έτσι ώστε να κόβει τον αντίπαλο με την άκρη σε ειδικό σημείο και με ειδικό τρόπο. Το μήκος της λεπίδας του ήταν 2 έως 5 πόδια.

Συμπληρωματικό του ήταν το "βακιζάσι" με λεπίδα 30 - 60 εκατοστά. Ήταν χαρακτηριστικό των Σαμουράι να έχουν μαζί με το "κατάνα" και το "βακιζάσι" και να εφαρμόζουν ειδικές τεχνικές συνδυασμού τους.

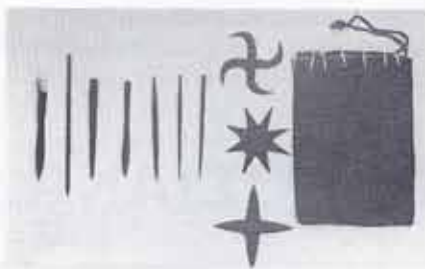
Σύμφωνα με τον θρυλικό Μιγιαμότο Μουσάσι, που επινόησε την συνδυασμένη χρήση τους, το βοηθητικό ξίφος χρησιμεύει περισσότερο σε κλειστούς χώρους και στενή συμπλοκή, ενώ το "κατάνα" χρησιμοποιείται οπουδήποτε.

Ακόμη μικρότερο σε μήκος ήταν το "τάντο" μαχαίρι με μήκος μικρότερο από 30 εκατοστά. Το πιο αποτελεσματικό "τάντο" ήταν αυτό των Σαμουράι που διαπερνούσε τον θώρακα του αντιπάλου. Ήταν ακόμη το όργανο με το οποίο έκαναν "σεπούκου", την τελετουργική δηλαδή αυτοκτονία.

Υπήρξε ακόμη ένα άλλο ξίφος το "νο-ντάτσι", πιο μακρύ από τα άλλα, που κρεμόταν στην πλάτη του πολεμιστή.

Τα ξίφη είχαν συνήθως ξύλινες θήκες που μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν και σαν πολεμικές ράβδοι.

Το Γιαπωνέζικο τόξο ονομαζόταν "γιούμι" και το χρησιμοποιούσαν οι Σαμουράι κι άλλα τάγματα, έφιπποι. Κατασκευασμένο από φύλλα μπαμπού, δέρμα και άλλα υλικά, γινόταν δύσκολο στο λύγισμα τόσο, που ήταν σαν να σηκώνει κάποιος 50 κιλά. Ήταν μακρύ και κοντό και οι ιππείς τόξευαν

διάφοροι τύποι "σούρικεν"

διάφορα μεγέθη "μανρίκι-κουσάρι" για απόκρουση μαχαίριού

την ώρα που κάλπαζαν. Αν αυτό βασιζόταν στη μυική δύναμη τότε δεν θα γινόταν. Αιτία ήταν ο έλεγχος και η ανάπτυξη του "κι".

Το τόξο είναι ένα από τα πρωταρχικά ιερά όπλα της Ιαπωνίας. Είναι χαρακτηριστικά τα λόγια του Δασκάλου Κένζο Αβα στον Ευγένιο Χέριγκελ καθώς του παρέδιδε το καλύτερό του τόξο:

"Όταν θα τοξεύετε μ' αυτό το τόξο, θα νιώθετε την παρουσία της επιδεξιότητας του Δασκάλου. Να μην το πάρει κανένας περίεργος στα χέρια του! Κι όταν θα έχετε πάρει απ' αυτό ό,τι είχε να σας δώσει, μην το διατηρήσετε σαν ενθύμιο. Καταστρέψτε το έτσι που να μην απομείνει παρά μια χούφτα στάχτη".

Πρόκειται για ένα όπλο ποτισμένο

με ανώτερες ενέργειες. Είναι έκδηλη η επίγνωση της ιερότητας καθώς και της πρακτικής χρησιμότητας. Γι' αυτό δεν έπρεπε να έρθει σε επαφή με κάποιον που δεν είχε αντιληφθεί αυτό το επίπεδο συνείδησης.

Το "γιάρι" είναι το κλασικό δόρυ με μικρή αιχμηρή κατάληξη. Το μήκος του κυμαίνεται από 1,60 έως 6,5 μέτρα και έχει την ιδιότητα να αντικρούει σχεδόν όλα τα άλλα όπλα, αν εκμεταλλευτεί σωστά ο πολεμιστής τις αποστάσεις τις οποίες του δίνεται η δυνατότητα να κρατήσει. Μπορούσε ακόμη να πεταχτεί στον αντίπαλο. Μοιάζει με το ξύλινο "τζο" κι είναι γνωστό πως ο Μιγιαμότο Μουσάσι ηττήθηκε μόνο μια φορά από έναν μοναχό με "τζο".

Το "γιάρι" είναι σύμβολο της διεισδυτικής βούλησης και στρατηγικά χρησιμοποιήθηκε κυρίως σαν επιθετικό όπλο. Η Βούληση σαν ακτίνα δράσης είναι που χαρακτήριζε πάντα τους πολεμιστές.

Το "ναγκινάτα" είναι ένα μακρύ κοντάρι με έναν πέλεκυ ή μια μεγάλη κυρτή λεπίδα στην άκρη. Είναι κυρίως αμυντικό όπλο και μπορούσε να σκίζει την πανοπλία. Το χρησιμοποιούσαν οι ιερείς καθώς και οι φρουροί των ναών και των παλατιών που έπρεπε να σταματούν τους εισερχόμενους έφιππους και τα στρατεύματα. Το χρησιμοποιούσαν ακόμη και γυναίκες όταν απειλούνταν από έφιππους επιδρομείς.

Οι γυναίκες χρησιμοποιούσαν κι αυτές τα παραδοσιακά όπλα γιατί δεν ήταν θέμα σωματικής δύναμης αλλά ορθής στάσης και πειθαρχίας του πνεύματος που αντανάκλασε στην στάση, την πειθαρχία και την κίνηση του σώματος.

Το "ναγκιμάκι" είναι ξίφος με μακριά λαβή και χρησιμοποιήθηκε όπως και το "ναγκινάτα" κατά των ιππέων.

Υπήρξαν ακόμη και άλλα όπλα, που απαιτούσαν μεγάλη εξειδίκευση, καθώς και παραλλαγές στη χρήση των όπλων που αναφέρθηκαν.

Έτσι το σπαθί των Νίνζα είναι μικρότερο και το "τσούκα" -προστατευτικό κάλυμα που χωρίζει τη λαβή από τη λεπίδα- πιο πλατύ, έτσι ώστε να χρησιμοποιείται και σαν πάτημα για την αναρρίχηση σε τοίχους. Ακόμη η άκρη της θήκης έβγαине για να χρησιμοποιηθεί σαν βοηθητικό ακοής, πρόχειρο megάφωνο ή αναπνευστικός σωλήνας, όταν κρυβόταν κάτω από το νερό. Το αθώο μπαστούνι ενός ιερέα

ΣΥΜΒΟΛΟΛΟΓΙΑ

μπορούσε, ανοίγοντας στη μέση, να μετατραπεί σ' ένα επικίνδυνο ξίφος.

Το ίδιο επικίνδυνο είναι κι ένα απλό ραβδί από μπαμπού ή ορείχαλκο που μπορεί να μετατραπεί σε μια παγίδα που ονομάζεται "σινόμπι-ζούε". Με μια αλυσίδα και βαρίδι στη μια του άκρη χρησίμευε στο να παγιδεύει τα όπλα του αντιπάλου, να τον πνίγει ή να τυλίγεται στα άκρα του σπάζοντας την ισορροπία του. Πολλές φορές στην άλλη άκρη του είναι μια πτυσσόμενη μακριά λεπίδα που αρκεί μία ειδική απότομη κίνηση για να ξεδιπλωθεί.

Το "κουσάρι γκάμα" είναι ένα δρεπάνι που στο τέλος της λαβής του έχει μια αλυσίδα με βαρίδι ή σιδερένιο γάντζο στην άκρη της. Χρησιμοποιήθηκε όπως το "σινόμπι-ζούε" αλλά σε μικρότερη απόσταση από τον αντίπαλο, κι ήταν ιδιαίτερα αποτελεσματικό κατά του ξίφους.

Πολύ αποτελεσματικό όπλο για μεγάλες αποστάσεις είναι το "Κυοκέ-τσου-σόγκι". Πρόκειται για ένα μακρύ κορδόνι συχνά κατασκευασμένο από μαλλιά γυναικών για να έχει μεγάλη αντοχή. Στην μια άκρη του ήταν ένα βαρύ σιδερένιο δαχτυλίδι και στην άλλη ένα διχαλωτό μαχαίρι με μια ίσια και μια κυρτή προς τα έξω λεπίδα. Συνήθως χρησιμοποιούσαν το δαχτυλίδι για να παγιδεύσουν το όπλο ή τα άκρα του αντιπάλου και το διπλό μαχαίρι για να τον εξοντώσουν. Όμως οι

χρήσεις μπορούσαν να είναι πάρα πολλές κι αυτό εξαρτάται από την νοημοσύνη του μαχητή και την εξοικείωση με το όπλο, την ικανότητα προσαρμογής και την ανάπτυξη της αυθόρμητης και πάντα κατάλληλης αντίδρασης ενάντια σε κάθε απρόβλεπτη επίθεση.

Πολύ αποτελεσματικά για την αντιμετώπιση του ξίφους ήταν τα "τεγκάκι", μεταλλικοί πλατιοί κρίκοι που πλαισίωναν την παλάμη. Χρησιμοποιήθηκαν ακόμη για το ξέσκισμα του προσώπου του αντιπάλου, καθώς και για γρήγορες αναρριχήσεις όταν συνδύαζονταν και με ανάλογα "τεγκάκι" που προσαρμόζονταν στα πόδια. Τέτοιες επινοήσεις χαρακτήριζαν τους πολεμιστές Νίντζα.

Υπήρχαν ακόμη μικρά βοηθητικά όπλα τα λεγόμενα "τόνκι" που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για να πλήξουν τον αντίπαλο από απόσταση, να ανακόψουν την ορμή του και να τον απασχολήσουν. Τα "τόνκι" χωρίζονται σε "σούρικεν" και "σα-κεν". Τα πρώτα είναι απλής ή διπλής αιχμής μαχαίρια χωρίς λαβή. Το μεγαλύτερο έχει μήκος 25,4 εκατοστά. Τα τοποθετούσαν σε ειδικές θήκες που βρίσκονταν είτε μέσα στη στολή είτε προσαρμοσμένες στη θήκη του ξίφους. Τα δεύτερα είχαν τρεις ή περισσότερες αιχμές εγγεγραμμένες ισομετρικά σ' έναν νοητό κύκλο. Υπάρχουν "τόνκι" διαφόρων μεγεθών και σχημάτων.

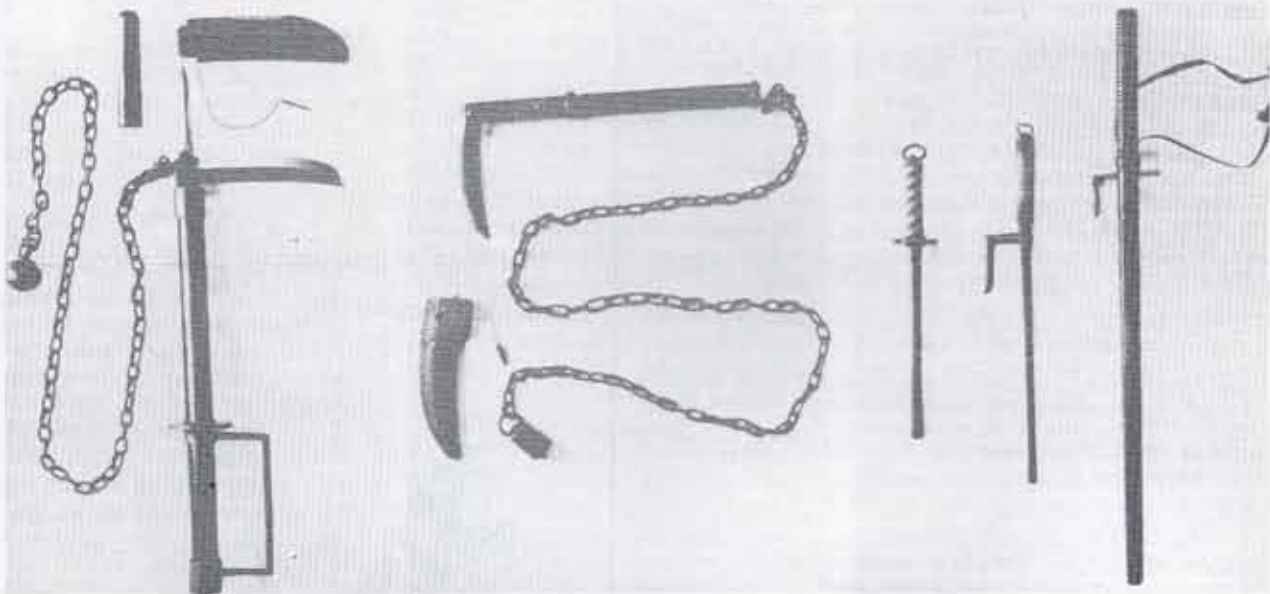
Άλλοι τρόποι για να ανακοπεί η ορμή του εχθρού ήταν τα "τέτσου μπίσι", σιδερένια αγκάθια που προξενούσαν πληγές στα πέλματα του εχθρού.

Ακόμη μεγαλύτερο βεληνεκές από τα "τόνκι" έχει το φυσοκάλυμο, το "φουκίγια", με το οποίο εκσφενδόνιζαν δηλητηριασμένα μικρά βέλη. Χρησιμοποιήθηκαν ακόμη εκσφενδονιστήρες δηλητηριασμένων υγρών που λειτουργούσαν σαν μεγάλες ενέσεις και βέλη προορισμένα να προκαλούν εκρήξεις και φωτιά.

Η χρήση του όπλου ενάντια σε κάποιον δεν ήταν τυχαία αλλά προσεκτικά μελετημένη και σύμφωνη με τις επιταγές της φύσης. Ο λευκός και μαύρος δράκος του Ταό, που συγκρούονται ενώνονται και διαδέχονται ο ένας τον άλλον, είναι μια βοηθητική εικόνα αυτής της νοοτροπίας. Κάθετί στη φύση έχει και τον αντίθετο πόλο του, χάρη στον οποίο έχει λόγο ύπαρξης. Όπως το φως μπορεί να διαλύσει το σκοτάδι, ο Νους να μεταλλάξει το θυμό σε θετική ενέργεια, έτσι φυσικά διδάχθηκαν οι Ιάπωνες να χρησιμοποιούν ένα όπλο ενάντια σε κάποιο άλλο. Έτσι π.χ. στο "γυάρι" αντέτασσαν το "κατάνα" και σ' αυτό το "κουσάρι γκάμα" και το "τεγκάκι". Κι όταν οι αντίπαλοι κρατούσαν ίδια όπλα η επιλογή αφορούσε τις συμπληρωματικές τεχνικές. Κι ακόμη την ανάλογη ψυχική στάση που όταν γινόταν συνειδητά αντίθετη από αυτή του αντιπάλου υ-

Αυθεντικό "κουσάρι-γκάμα" ηλικίας 450 ετών

τρία διαφορετικά είδη "τζούτε" για απόκρουση σπαθιού

ΣΥΜΒΟΛΟΛΟΓΙΑ

περτερούσε. Τα όπλα σαν εκφράσεις διαφορετικών ψυχικών ιδιοτήτων του ανθρώπου αλλά και καταστάσεων της φύσης, γίνονταν περισσότερο κατανοητά όταν ο πολεμιστής κατακτούσε την ανάλογη κατάσταση. Αλλά και με τη συνεχή χρήση τους, αντίστροφα, γινόταν αυτή η κατάκτηση και ο άνθρωπος γνώριζε και ενωνόταν με την αρχετυπική ιδιότητα που συμβόλιζε το όπλο. Ετσι έφτανε να μιμηθεί τις ουράνιες αρετές και να ενωθεί με το ΠΑΝ με το ΤΑΟ.

*Το ΤΑΟ είναι μεγάλο
ο ουρανός είναι μεγάλος
η γη είναι μεγάλη
ο άνθρωπος είναι μεγάλος
και γι' αυτό ο άνθρωπος είναι
ένας από τους μεγάλους του κόσμου.*

*Ο άνθρωπος μιμείται τη γη.
Η γη μιμείται τον ουρανό.*

Ο ουρανός μιμείται το ΤΑΟ.

*Το ΤΑΟ έχει το μοναδικό του μοντέλο
στον ίδιο του τον εαυτό*

"Ταο τε Τσινγκ"

Αυτό που χαρακτήριζε έναν πραγματικά εξελιγμένο άνθρωπο που ακολουθούσε το δρόμο του πολεμιστή ήταν η παράλληλη αύξηση της δύναμης με την ταπεινοφροσύνη και τη δικαιοσύνη. Είναι η ανθρώπινη επιλογή αυτή που με ένα πολεμικό όργανο σώζει κάποιες ζωές κι απονέμει δικαιοσύνη. Είναι η ανθρώπινη επιλογή αυτή που σε μερικές διαδικασίες δηλητηριάζει τη ζωή αξίων ανθρώπων. Τίποτα δεν είναι καλό ή κακό από μόνο του αλλά γίνεται τέτοιο όταν χρησιμοποιείται με σωστό ή λανθασμένο τρόπο αντίστοιχα.

Κάθε ον ανάλογα με τη φύση του ακολουθεί τη δική του ακτίνα δράσης. Ετσι υπάρχει αλληλοσεβασμός και αρμονική συνύπαρξη. Όταν ο άνθρωπος δεν λειτουργεί έτσι προκαλούνται οι συγκρούσεις και τα αδιέξοδα του καιρού μας. Ετσι δημιουργούνται οι εκμεταλλευτές και οι εκμεταλλευόμενοι και ο άνθρωπος που παραπονιέται πάντα για τους άλλους και ποτέ για τα

δικά του ελαττώματα ας συνειδητοποιήσει ότι δεν μπορεί να πολεμήσει τις μεγάλες αδικίες αν δεν εξοντώσει πρώτα τις δικές του τις μικρές.

Το σκοτάδι δεν αντιμετωπίζεται με σκοτάδι αλλά με φως. Κι ο άνθρωπος θα απαλλαγεί από τη μικρότητα και τη μιζέρια του μόνο αν ακολουθήσει αυτό το Δρόμο...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- "Zen και η τέχνη της Τοξοβολίας" Ευγένιου Χέριγκελ.
- "Το βιβλίο των πέντε δακτυλιδιών" Μιγιαμότο Μουσάσι.
- "Φιλοσοφικές πολεμικές τέχνες" Μ. Ετσενίκε.
- "Το σπαθί των Σαμουράι" Μ. Μοτσουμότε.
- "Παραδοσιακά όπλα της παλιάς Ιαπωνίας" Μ. Μοτσουμότε.

ΑΠΟΛΛΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΩΡΟΣΚΟΠΙΑ - ΕΡΕΥΝΑ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Τ.Θ. 31047 Τ.Κ. 100 35 ΑΘΗΝΑ ΤΗΛ.: 6431690

ΧΑΡΤΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ ΓΕΝΕΘΛΙΟΥ ΩΡΟΣΚΟΠΙΟΥ

Η επιρροή του Ζωδιακού, τη στιγμή της γέννησης, θετικές & αρνητικές τάσεις. Ένα καλό βοήθημα για το ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ. Σελ. 14-22, δρχ. 2.000.

ΕΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΣΤΡΙΑ

Ανάλυση της σχέσης σας με το άτομο που σας ενδιαφέρει. Τι σας ενώνει, ευαισθητά σημεία, μαγνητισμός, ερωτισμός και οι πιθανότητες εξέλιξης. Δρχ. 4.500

ΗΜΕΡΗΣΙΕΣ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ 3Μ . 6Μ . 12Μ .

Το "χρώμα" κάθε ημέρας. Προσωπικός οδηγός με βάση το γενεθλίο ωροσκόπιο, με το σύστημα των διελεύσεων. 3μηνης 16 σελ. 1.500 δρχ., 6μηνης 32 σελ. 2.500 δρχ., 12μηνης 64 σελ. 4.500 δρχ.

ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ

ΟΝΟΜ/ΜΟ

ΗΜΕΡΟΜ..... ΜΗΝΑΣ..... ΧΡΟΝΟΣ.....

ΩΡΑ..... ΠΜ ΜΜ

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝ.....

Β' ΑΤΟΜΟ ΣΥΝΑΣΤΡΙΑΣ

ΟΝΟΜ/ΜΟ

ΗΜΕΡΟΜ..... ΜΗΝΑΣ..... ΧΡΟΝΟΣ.....

ΩΡΑ..... ΠΜ ΜΜ

ΤΟΠΟΣ ΓΕΝΝ.....

Διεύθυνση αποστολής.....

Μας βοηθήστε πολύ στέλνοντας προαιρετικά μαζί και τα ακόλουθα στοιχεία για αστρολογική στατιστική έρευνα, ακόμα και χωρίς παραγγελία.

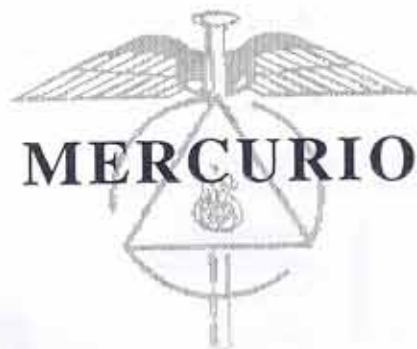
ΟΜΑΔΑ ΑΙΜΑΤΟΣ 1ου ατόμου..... 2ου..... ΡΕΖΟΥΣ 1ου..... 2ου.....

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ 1ου..... 2ου.....

ΧΟΜΠΥ 1ου..... 2ου.....

ΕΠΑΓΓ. ΠΟΥ ΘΑ ΘΕΛΑΤΕ 1ου..... 2ου.....

Τα στοιχεία μένουν απόρρητα και η αποστολή γίνεται σε διακριτικό φάκελο. Επιβαρύνεστε με έξοδα αντικαταβολής, 400 δρχ. περίπου. Παραγγελία δεκτή σε φωτοτυπία ή χειρόγραφο.

- Ιδέες Προώθησης & Οργάνωσης
- Πληροφορική

Αγ.Μελετίου 29
Τ.Θ. 31.112, 100 35 Αθήνα
τηλ. 8231301 - 8821679

ΤΟ ΙΠΠΟΤΙΚΟ ΙΔΕΩΔΕΣ ΣΤΗΝ ΙΛΙΑΔΑ

του Π. Βεκρή

Η Ιλιάδα δεν πραγματεύεται γενικώς τα του Τρωϊκού Πολέμου, παρά μόνο από το δέκατο χρόνο. Περιλαμβάνει 51 ημέρες από τις οποίες 21 στην Α ραψωδία, 22 στην Ω και 8 στις Β-Ψ.

Όταν άρχισε ο δέκατος χρόνος έπεσε λοιμός στο στρατόπεδο των Αχαιών. Ο Αχιλλέας συγκαλεί συνέλευση στην οποία προτρέπει το μάντη Κάλχα να βρει την αιτία της οργής του Απόλλωνα. Ο Απόλλων, θεός του φωτός, εισχωρεί παντού και γνωρίζει τα πάντα γι' αυτό είναι και θεός της μαντικής.

Ο χρησμός αναφέρει την ύβρη του Αγαμέμνονος προς τον Ιερέα του Απόλλωνα Χρύση, όταν αυτός ήλθε με δώρα να απολυτρώσει την κόρη του Χρυσήδα. Συμβουλεύει ο μάντης να εξιλεώσουν το θεό και να στείλουν πίσω τη Χρυσήδα. Ο Αγαμέμνων οργίζεται και διατάσσει να πάρουν το δώρο του Αχιλλέα, τη Βρυσήδα. Ο Αχιλλέας τότε πνέοντας μένεα αποχωρεί από τον αγώνα.

Οι μάχες στην αρχή είναι ισόπαλες (ραψ. Γ-Η), κατόπιν οι Αχαιοί ηττώνται (ραψ. Θ) και κινδυνεύουν με ολοσχερή καταστροφή (ραψ. Λ-Ο). Όταν οι φλόγες ξεπηδούν από το καράβι του Πρωτεΐλαου ο Αχιλλέας επιτρέπει στον Πάτροκλο από οίκτο να βάλει την πανοπλία του και να τους βοηθήσει στη μάχη. Όταν ο Εκτορας σκοτώνει τον Πάτροκλο, ο ήρωας αποβάλλει την οργή του και κατατροπώνει τους Τρώες και τους καταδιώκει μέχρι τις Σκαίες Πύλες. Σκοτώνει τον Εκτορα και εκδίδεται τον φίλο του (ραψ. Υ-Χ).

Ο γηραιός Πρίαμος πραινεί τον Αχιλλέα και παίρνει τη σωρό του προς ταφή, που γίνεται τελετουργικά με μεγάλες τιμές (ραψ. Ψ-Ω).

Μέσα σ' ένα πλαίσιο καθαρά ηρωικό, όπου ο πόλεμος νοτίζει και τη μικρότερη επιφάνεια, εκτυλίσσεται ένα από τα σημαντικότερα έπη των ιστορικών χρόνων.

Ο ποιητής μας οδηγεί με λυρισμό και γλαφυρότητα σ' ένα ταξίδι στις περιοχές του μύθου και μας φέρνει αντιμέτωπους με την ωμή πραγματικότητα, μπροστά στο δράμα της ζωής, όπου κινούνται οι τραγικές φιγούρες των ηρώων.

Αυτό το αριστούργημα μνημοτεχνικής διαπέρασε τους αιώνες μέσα από τις σχολές των Ελλήνων, των Ρωμαίων και μέσα από κάθε πυρήνα φωτός του εκάστοτε μεσαίωνα. Εσχισε με τα χάλκινα όπλα του το βαρύ πέπλο των 3000 χρόνων για να μας δώσει άλλη μια φορά την ευκαιρία της μελέτης και της έμπνευσης. Μέσα από το μύθο "ο μη ορών", ο Ομηρος, άφησε το κλειδί για την κατανόηση του έργου του. Μην ψάχνετε εξωτερικά, μας λέει, μόνο με τα εσωτερικά μάτια θα εξερευνήσετε τις θάλασσες του ψυχισμού και θα σπάσετε τα κάστρα, που κρύβουν την δική σας Ελένη, την δική σας ψυχή.

Παράλληλα η αναφορά του σε διπλά ονόματα, άλλο για τη γλώσσα των ανθρώπων και άλλο για την γλώσσα των θεών, φαίνεται να δηλώνει πως το έργο υπόκειται, σαν μύθος, στο νόμο των διαφορετικών κλειδιών ερμηνείας των συμβόλων.

Το έργο απλώνεται σ' ένα απέραντο φάσμα. Από τη φρακταλική θεώρηση του κόσμου, με τα πολύπλοκα γενεαλογικά δέντρα των θεών και των ανθρώπων, που αν τα συνδέσουμε θα βρούμε σαν κοινή ρίζα όλων το Δία και πιο πάνω το Χάος, έως τα πολιτιστικά στοιχεία και τις συνήθειες της καθημερινής ζωής.

Ας έλθουμε όμως στο κυρίως θέμα του άρθρου όπου θα αντλήσουμε πολλά από τα στοιχεία του ιπποτικού ιδεώδους, που σαν ανθρακονήματα, χαλυβδώνουν το μίτο του έπους.

Μια όμορφη μέρα τα καράβια των Αχαιών αγκυροβολούν στο λιμάνι της Τροίας και πλήθος ανδρών αποβιβάζεται. Ήταν όλοι,

Ηρωες φίλοι Δαναοί, θεράποντες του Αρη

Μακριά από την πατρίδα τους, αλλά όχι μακριά από την ψυχή τους, δεν αρνήθηκαν ούτε τους κινδύνους ούτε τις μάχες, μπροστά σε μια Ευγενή και Δίκαιη αποστολή. Επρεπε να εκπορθήσουν το κάστρο της Τροίας, που έκρυβε την αποπλανημένη από τον Ερωτα (Αφροδίτη) ψυχή (Ελένη) με τη διεστραμμένη του, αλλά γοητευτική μορφή (Πάρις).

Είναι φανερό πως η ψυχή έχει χάσει κάθε δύναμη, κάθε διαύγεια πνεύματος και έχει φθάσει στην πιο αποπνευματικοποιημένη έκπτωση. Ας μην ξεχνάμε πως η Ελένη είναι κόρη του Δία. (Η Λήδα από τον Δία-Κύκνο γεννήσε δύο αυγά. Στο ένα ήταν η Ελένη και η Κλυταιμνήστρα και στο άλλο ο Κάστωρ με τον Πολυδεύκη).

Η αποστολή λοιπόν των ιπποτών, είναι να δώσουν στη θεία Ψυχή τη χαμένη της πνευματικότητα. Με την βοήθεια της Ηρας, σύμβολο της αγνότητας, που απαιτεί την υπερνίκηση εξαιρετικά σκληρών δοκιμασιών, και της Αθηνάς-Σοφίας, οι Αχαιοί θα επικρατήσουν κατά κράτος, πάνω στα κατώτερα πάθη της προσωπικότητας και θα εξαγνιστούν.

Στο αντίστοιχο έπος των Ινδίων, τη Μαχαμπάρατα, έχουμε τους Παντάβας να μάχονται με τους Κουράβας για την κατάκτηση της Σοφίας. Είναι συγγενείς. Αντίστοιχα, στην Ιλιάδα οι Αχαιοί θεωρούνται παιδιά της Ηρας και οι Τρώες παιδιά του Δία, από τη γενιά του Δαρδάνου.

Το ανάλογο Κουρουξέτρα θεωρείται το πεδίο της Τροίας, όπου γίνονται οι μάχες, και οριοθετείται από δύο ποταμούς, το Σκάμανδρο και το Σιμόντα. Λέγεται δε και Σκαμάνδριο πεδίο.

“ Οι Θεοί αντιπροσωπεύουν τις αρετές που διαπερνούν του ήρωες, τους οδηγούν και τους παραστέκονται. Οι ίδιοι θέτουν τις δοκιμασίες στους πολεμιστές που επιζητούν να κατακτήσουν τα ιδανικά. Είναι οι θεσμοθέτες του αγώνα, αυτοί που οριοθετούν το πλαίσιο και τις αρχές του Ιπποτικού Ιδεώδους. ”

Και στα δύο έπη έχουμε την ανάμειξη των θεών. Τους Αχαιούς προστατεύουν η Ηρα, η Αθηνά και ο Ποσειδώνας. Τους Τρώες ο Απόλλωνας, ο Άρης και η Αφροδίτη. Αξιοσημείωτο είναι ότι η Αθηνά θεωρείται και προστατίδα της πόλης των Τρώων. Το περιφημότερο Παλλάδιο, άγαλμα της Αθηνάς, είχε δωριστεί από το Δία στο Δάρδανο για την προστασία της πόλης.

Οι Θεοί αντιπροσωπεύουν τις αρετές που διαπερνούν του ήρωες, τους οδηγούν και τους παραστέκονται. Οι ίδιοι θέτουν τις δοκιμασίες στους πολεμιστές που επιζητούν να κατακτήσουν τα ιδανικά. Είναι οι θεσμοθέτες του αγώνα, αυτοί που οριοθετούν το πλαίσιο και τις αρχές του Ιπποτικού Ιδεώδους. Ας τους δούμε λοιπόν.

Πρώτος, μέγιστος όλων, ο Δίας. Η Δικαιοσύνη. Στη Θραψωδία βλέπουμε καθαρά πως τίποτα δεν είναι ικανό να αποκόψει το Δία από την απονομή της δικαιοσύνης. Γι' αυτό το λόγο οι όρκοι γίνονται στ' όνομά του, καθώς είναι και κύριος του Κάρμα. Χαρακτηριστική τελετουργική ορκομωσία συνοδευόμενη από θυσία γίνεται από τον Αγαμέμνονα στη Γ ραψωδία:

Δία πατέρα, δοξαστέ, μεγάλε, όπου δεσπόζεις από την Ίδην, κι Ηλιε, που ακούς και βλέπεις όλα, και ποταμοί, και γη, και σεις θεοί, που εκεί στον Άδη κάθ' επιόρκου την ψυχήν ως πρέπει τιμωρείτε, γίνεσθε τώρα μάρτυρες και φύλακες των όρκων. (Γ 265-291)

Το πνεύμα Δίας δεν αγαπά τον πόλεμο.

...και απ' τους θεούς του Ολύμπου σε μισώ με την καρδιά μου, ότι την έριδ' αγαπάς, τες μάχες, τους πολέμους... (Ε 890)
αλλά ο Άρης είναι το πιο νόμιμο παιδί του Δία και της Ηρας.

Δεύτερη η Αθηνά

...που φοβερήν στα μάτια λάμπνιν είχε. (Α 20)

Τρανή θεά της Σοφίας, με την τρομερή κροσσωτήν αιγίδα, ασπίδα για κάθε κίνδυνο. Βγαλμένη από το κεφάλι του Δία, δεν την κατακτά ποτέ κανείς. Η Σοφία δεν έχει αφεντικά, αλλά οι δούλοι της είναι αφέντες του κόσμου.

Παραστέκεται στους πιο μεγάλους ήρωες και τους δίνει τη φρόνηση. Στην Α ραψωδία οδηγεί τον έξαλλο Α-

χιλλέα στην αυτοκυριαρχία. Είναι η σώστρα των ανδρείων (Δ 8) και δίνει θάρρος:

**Δύναμιν τότ' η Αθηνά και θάρρος του Διομήδη έδωκεν. (Ε 4)
Από το κράνος του άναβε κι απ' την ασπίδα φλόγα. (Ε 1-4)**

Με τη βοήθειά της ο Διομήδης θα λαβώσει την Αφροδίτη, η οποία θα παραδεχτεί πως

...πολεμούν ήδ' οι Δαναοί και με τους αθανάτους... (Ε 380)

Ενα αξιοσημείωτο σημείο, στο οποίο πρέπει να σταθούμε, είναι ο τραυματισμός του Άρη από το Διομήδη. Στη ραψωδία Ε ο Άρης μπαίνει αρχηγός του πολέμου και σκορπά τον όλεθρο. Δρα σαν

...τρελός που νόμο δε γνωρίζει. (Ε 761)

Είναι η στιγμή που ο πόλεμος γίνεται για τον πόλεμο και οι κατώτερες μανίες επικρατούν. Η Ιπποτική φρόνηση δεν το επιτρέπει, έτσι λοιπόν ο Διομήδης με την Αθηνά στέλνουν τον Άρη πίσω στον Ολυμπο πληγωμένο.

Η Αθηνά χαρακτηρίζεται κι απ' το επίθετο Λαοσσός, όπως και ο Άρης, ο Απόλλων και η Εριδα. Δηλαδή κινητήρας ανδρών:

...αλλ' η διογέννητη θεά τους Αχαιούς κινούσε κι ανάμεσόν τους πήγαινε το θάρρος τους ν' αυξήσει. (Δ 515)

Τέλος η Αθηνά κι ο Δίας μέσω των ηρώων, που άξια τους έχουν οδηγήσει, θα διδάξουν στους κατώτερους πολεμιστές τη Σωφροσύνη. Την τήρηση της αρμονίας και της τάξης.

Βλέπουμε στη Β ραψωδία πως ο Οδυσσεύς κατακεραυνώνει το μωρόλαλο Θερασίτη, που ψέγει τους ανωτέρους του και τα χαρακτηριστικά λόγια του Αγαμέμνονα

Σίγα, χαμένε, υπάκουσε εις τους καλύτερους σου. (Β 200)

Η Ηρα. Σύμβολο του δεύτερου ηλικού λόγου, θεϊκή αναλογία της Ελένης, που στ' όνομά της θα ιεροποιηθεί ο γάμος της ψυχής με το πνεύμα και θα επανέλθει ο απαιτούμενος σεβασμός.

Ο Απόλλωνας. Ο ήλιος, Θεός του Φωτός, διεισδύει παντού, γνωρίζει τα πάντα. Υπερασπιστής των Τρώων, δε θα μπορούσε να βρισκόταν αλλού.

Αυτό είναι τόσο φυσικό όσο και η γνώση που βρίσκεται μέσα στα προβλήματα.

Ο Αχιλλέας με την παρέμβαση της Αθηνάς δέχεται να παραδώσει τη Βρισηίδα στον Αγαμέμνονα. Θυμωμένος από την προσβολή που του έγινε, θα αποτραβηχθεί από τη μάχη. Οι κύρηκες Ταλθύβιος και Ευρυβάτης, επάνω, οδηγούν τη σκλάβο από τη σκηνή του Αχιλλέα στη σκηνή του Αγαμέμνονα.

Ο Αχιλλέας κάθεται απομονωμένος σε φανερή θλίψη, τυλιγμένος σφιχτά στο ιμάτιό του. Ένας ανώνυμος ήρωας παρακολουθεί. Στην άλλη πλευρά του αγγείου, κάτω, οι κύρηκες με τη Βρισηίδα προσπερνούν μια ομάδα Αχαιών και φτάνουν στο κατάλυμα του Αγαμέμνονα. (Ερυθρόμορφη κύλικα, 480 π.Χ. Λονδίνο)

Ο άνθρωπος της εξέλιξης, ο Ιππότης, φέρνει τις δοκιμασίες, τα προβλήματα στο φως. Αφού τα λύσει, απελευθερώνει την ενέργεια της γνώσης που κρύβουν μέσα τους.

Κάθε ένας από τους Τρώες αποτελεί ένα γρίφο, που καλείται ο εκάστοτε πολεμιστής να λύσει, να σκοτώσει, και σαν αντάλλαγμα να κερδίσει τα άρματά του, δηλαδή το ισοδύναμο της γνώσης που αντιπροσωπεύει.

Ο πιο ισχυρός αντίπαλος, ο Εκτορας, αποτελεί το ψηλότερο σκαλοπάτι απ' όπου αρχίζει ένας άλλος κύκλος, ανώτερος. Κάτι, που μόνο ο Αχιλλέας έχει τη δύναμη να αποκτήσει.

Επίσης μπροστά στο πρόβλημα Εκτορας, θα σπάσουν οι ασπίδες του Πάτροκλου, που αποτελεί το μικρό Εγώ του Αχιλλέα και ο Απόλλωνας - γνώση θα απελευθερώσει τον ημίθεο από γήινα δεσμά.

Βέβαια, επειδή η λέξη πρόβλημα εμπνέει κάποια στατικότητα, βλέπουμε τον Εκτορα να ορμά στους Αχαιούς σαν ποταμός, που είτε έχεις την Αθηνά δίπλα σου, για να ξέρεις τι θα κάνεις, ή πνίγεται.

Μέσα σ' αυτό το παράδειγμα λοιπόν εμπεριέχεται και ο επόμενος απαραίτητος Θεός.

Ο Αρης. Με πάμπολλα επίθετα να τον χαρακτηρίζουν, όπως φονικότατος, τειχοπλήκτης, ανδροφόνος, χάλκεος κ.α. Αδελφός της Εριδας, κατεβαίνει στον πόλεμο με τους δυο γιούς του, Το Δείμο (φόβος) και το Φόβο (φυγή). Ο Αρης αποτελεί την κινητήρια δύναμη που ωθεί στη δράση. Ο κάθε άνθρωπος κάτω απ' τους νόμους της φύσης κινείται, δονείται. Ο Ιππότης όμως, δρα με επιταχυνόμενη ανδρεία, ούτως ώστε να πυρογραφηθεί στο στήθος του η ΑΝΔΡΕΙΑ.

Ξεύρω των ίππων την ορμήν στη μάχη να οδηγήσω και πεζός ξεύρω τον χορόν του Αρη του ανδροφόνου. (Η 240)

Αρης λοιπόν σημαίνει πόλεμος και πόλεμος σημαίνει εγρήγορση. Οριοθέτης μιας κάθετης διάστασης, απ' όπου θα πρέπει να περάσει ο άνθρωπος για να ανέβει ένα επίπεδο. Οι μεγάλοι πολεμιστές χαρακτηρίζονται ισόπαλοι του Αρη και οι πιο μεγάλοι μπορούν να τον πληγώσουν. Ο γιος αυτός της Ηρας λοιπόν είναι ο φύλακας των ανωτέρων. Όσο περισσότερο τον νικάς τόσα πνευματικά κέρδη αποκομίζεις.

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

Οι Ιππότες γνωρίζουν πως πρόκειται για μονόδρομο. Αντίθετα, οι σκνηροί χάνουν τον καιρό τους σε φαύλους κύκλους.

...οκνόν τότε δεν θα' βλεπες τον δυνατόν Ατρείδη να δειλιά, να κρύβεται, την μάχην ν' αποφεύγει αλλά να ορμά στον πόλεμον, όπου δοξάζοντ' άνδρες. (Δ 223)

Αυτοί λοιπόν είναι οι κύριοι Θεοί που παίρνουν μέρος. Λιγότερο αναφέρεται ο Ποσειδώνας, που φουρτουιάζει τα στήθη και βγάζει από μέσα κάθε τελευταίο ίχνος δύναμης στις δύσκολες στιγμές.

Ας περάσουμε τώρα στους ήρωες. Αναφέρονται στη Β ραψωδία. Οι κυριότεροι είναι:

Απ' το μέρος των Τρώων λαμπροί και άξιοι άνδρες ήταν:

-Των Τρώων ο αρχηγός, ο λοφοσειστής Εκτωρ. Αντιπροσωπεύει ό,τι ανώτερο έχει η Τροία. Ο στύλος και η ασπίδα της, εξαίρετο δείγμα ανθρώπου φιλόπατρη.

Εις οιωνός άριστος, αμύνεσθαι περί πάτρης. (Μ242-243)

Τα λόγια με τα οποία ονειδίζει πικρά τον αδελφό του Πάρη, σύμβολο των κατώτερων γήινων παθών, του αποδίδουν παράλληλα με το υψηλό φρόνημα και ηθικές αξίες ανώτερες.

Δύσπαρι (ολέθριε Πάρι), εξαίσιε στη μορφή, γυναικομανή και πλάνε, ποτέ να μην είχες γεννηθεί...

-Ο αρχηγός των Δαρδάνων Αινείας. Γιος του Αγχίση και της Αφροδίτης. Πολεμιστής λαμπρός, διαπνέεται από σεβασμό, κάτι που φαίνεται καλύτερα στην άλωση της Τροίας.

-Ο Πολυδάμας. Σύμβουλος του Εκτορα. Καλός ομιλητής σοφό μυαλό, μπορούσε να βλέπει τα μπρος και τα κατόπιν.

-Ο Γλαύκος, ο Σαρπηδών, ο Πάνδαρος κ.α.

Απ'το μέρος των Αχαιών ήταν:

-Ο κραταιός Ατρείδης - μέγας Αγαμέμνων,

στα μάτια και στην κεφαλή αστραποφόρος Δίας στην ζώσιν Αρης έδειχνε και Ποσειδών στα στήθη. (Β 476)

Ο Οδυσσεύς κάθεται συλλογισμένος στην είσοδο του Αδου με τον πετασο του ταξιδιώτη πίσω του και το ξίφος του ακατάβλητου πολεμιστή στο στιβαρό του χέρι. (Ερυθρόμορφη πελίκη, 440 π.Χ. Βοστώνη)

Αρχηγός, κρατεί νόμιμα το σκήπτρο, από τον Δία και μοναδικός βασιλιάς. Πολυαρχία βλάπτει. (Β 203)

-Ο Οδυσσεύς, ο πολυμήχανος, η αφηρημένη διάνοια.

... σύμβουλος πρώτος, συνετός και άξιος πολέμαρχος. (Β 273)

-Ο Νέστορας, δεινός ρήτορας, σοφός κι ανδρείος, ήξερε να συμβουλευτεί και να εναρμονίζει τις αντιθέσεις.

-Ο Μενέλαος, νόμιμος σύζυγος της Ελένης, αφιερωμένος στον ευγενή στόχο του εξαγνισμού της ψυχής.

-Ο Αίας ο Τελαμώνιος, ο πύργος των Αχαιών, ισάξιος στη μάχη με τον Εκτορα.

-Ο Ιδομενέας ανδράγαθος αρχηγός των Κρητών μαζί με τον Μηριόνη.

-Ο Θεός Διομήδης γιός του Τυδέα, ο πιο άξιος πολεμιστής μετά τον Αχιλλέα. Τον συμπαραστέκει πάντα η Αθηνά και λόγω της ισομέρειας, που πρέπει να υπάρχει στον πόλεμο, δεν πολεμά συγχρόνως μαζί με τον Αχιλλέα.

-Τέλος ο Αχιλλέας. Ο μεγαλύτερος ήρωας ημίθεος, το επίκεντρο της Ιλιάδας.

Ψάλλε θεά τον τρομερό θυμό του Αχιλλέα που έγινε στους Αχαιούς πηγή πολλών δακρύων.

Φαίνεται, πως η Ιλιάδα γράφτηκε γι' αυτόν αν και δεν ήταν, ο ίδιος, λόγω ηλικίας, ανάμεσα στους μνηστήρες της Ελένης, όταν την πήρε ο Μενέλαος και οι υπόλοιποι έδωσαν όρκο τιμής για την υπεράσπισή της. Ήταν όμως ο Πάτροκλος.

Από τους πρώτους στίχους του έργου, βλέπουμε τον Όμηρο να επικαλείται τις Μούσες, κόρες της Μνημοσύνης, να ψάλλουν την Μήνιν του Αχιλλέα.

Και ποιός είναι αυτός, που αξίζει τέτοιες τιμές και τόσους επαίνους που μπορεί να κρατά στα χέρια του όπλα φτιαγμένα απ' τον ίδιο τον Ηφαίστο; Που ο θυμός του είναι ικανός να σύρει τους ματωμένους κεραυνούς του Δία;

“ Ο άνθρωπος της εξέλιξης, ο Ιππότης, φέρνει τις δοκιμασίες, τα προβλήματα στο φως. Αφού τα λύσει, απελευθερώνει την ενέργεια της γνώσης που κρύβουν μέσα τους. ”

Μάλλον πρόκειται για τον ακρωγωνιαίο λίθο του Ιπποτισμού. Τον βασιλιά Ιππότη πολεμιστή.

Ηγέτης των Μυρμιδόνων, αντιπαλεύει στον πόλεμο τους Θεούς, σείει στα χέρια του Εξκάλιμπερ και η θαυμαστή ασπίδα του, βρίσκει όμοιά της στα χέρια του Ηρακλή.

Εγώ δεν ήλθα εξ αφορμής των λογχοφόρων Τρώων να πολεμήσω ... (Α 152)

Ο Ηφαιστος μέσα στο εργαστήρι του με τα κρεμασμένα εργαλεία και όπλα στιλβώνει την ασπίδα ενώ η Θέτιδα φαίνεται κάτι να του υποδεικνύει.

(Ερυθρόμορφος αμφορέας, 480 π.Χ. Βοστώνη)

Είναι η τιμή και ο όρκος που τον οδηγούν. Ανεξάρτητος, περήφανος οδηγός πολεμιστών, δεν είναι ακόλουθος κανενός, γιατί στην τέχνη της μάχης δεν έχει τίποτα να μάθει.

Τρανό σύμβολο της προσωπικότητας του Αχιλλέα είναι το άρμα του, με τα άλογα τα ακατάφθαστα που δεν τα δαμάζει άλλος κανείς εκτός απ' αυτόν. (Ρ 75)

Ισχυρή προσωπικότητα, επιβεβαιωμένη, αλλά με ένα λεπτό σημείο στην πληρότητά της. Τον Πάτροκλο.

Ο Πάτροκλος είναι το μικρό Εγώ του Αχιλλέα, η αστρική γήινη ψυχή του. Όσο κι αν είναι των Μυρμιδόνων πρώτος, δεν παύει να ζητά γάμου χαρές και νυφικά κρεβάτια με την Βρησηίδα (Τ 296). Παράλληλα το επίθετο γλυκός, που του προσάπτουν δείχνει μαλακότητα ψυχής, πράγματα δηλαδή που αν δεν αποταχθούν, δεν θα ταυτιστεί ο Αχιλλέας με το Δάρμα του. Για το λόγο αυτό ο ετοιμοθάνατος Πάτροκλος προφητεύει στον Εκτορα τη μελλοντική του καταστροφή.

*...ολίγες είν' οι μέρες σου και ίδου σε παραστέκει η μοίρα η παντοδύναμη κι η ώρα του θανάτου οπού απ' το χέρι αδάμαστο θα πέσεις του Αχιλλέα. (Π 852)

Δέος καταλαμβάνει τον αναγνώστη στη σκηνή της Σ ραψωδίας όπου ο Αχιλλέας από το τείχος των Αχαιών κραυγάζει προς τους Τρώες, που πολεμούν πάνω από το σώμα του Πατρόκλου.

Νέφος στεφάνων χρυσό την κεφαλή του κι άναβε φλόγα ολόλαμπρη μέσα απ' εκείνο η Θεΐα (Αθηνά). Αναλαμπές και φλόγες αστράφτουν και πετούν να σχίσουν τους αιθέρες. Σείεται το Σύμπαν και δονείται από τη χάλκινη φωνή κι ο τρόμος ταραίζει την ψυχή των εχθρών του. Αδάμαστα, φρικτά φεγγοβολεί κι όλα γίνονται άνω - κάτω.

Ετσι λοιπόν με τον θάνατο του Πάτροκλου τελειώνει ένας κύκλος για τον Αχιλλέα (12 παλλικάρια θυσιάζονται με τον Πάτροκλο) και αξιώνεται ο ήρωας να χειριστεί τα όπλα των αθανάτων.

Τελειώνοντας δεν θα πρέπει να ξεχάσουμε την Ιπποτική του ευγένεια και το σεβασμό προς τον Πρίαμο, όταν ζητά το νεκρό σώμα του Εκτορα. Καθώς επίσης και την, σε αντιδιαστολή

“ Τρανό σύμβολο της προσωπικότητας του Αχιλλέα είναι το άρμα του, με τα άλογα τ' ακατάφθαστα, που δεν τα δαμάζει άλλος κανείς εκτός απ' αυτόν.”

με την αμείλικτη φονικότητα προς τους εχθρούς, αρετή, που ολοκληρώνει τον Ιπποτισμό του. Την ευαισθησία που εκδηλώνεται όταν "ευφράνθηκε στο κλάμα" (Ω 514) μαζί με τον Πρίαμο στη μνήμη των νεκρών τους.

Καταλήγοντας λοιπόν θα αναγνωρίσουμε ότι ο Ιππότης δεν είναι μια στεγνή και ψυχρή ιδέα, αλλά μια ολοκληρωμένη παρουσία

Ας εξετάσουμε τώρα τις στρατιωτικές συνήθειες των πολεμιστών.

Στον πόλεμο τους μαχόμενους ακολουθούν οι θεράποντες. Αυτοί είναι άνδρες ελεύθεροι, πολλές φορές ευγενείς, που ασχολούνται με τις καθημερινές ανάγκες, την μεταφορά των όπλων, παρόμοιοι με τους υπασπιστές ή τους ιπποκόμους. Του Αχιλλέα θεράπων είναι ο Πάτροκλος, ο Μηριόνης του Ιδομενέα, ο Ετεωνεύς του Μενέλαου, ο Σθένης του Διομήδη κ.λ.π.

Οι ηνίοχοι οδηγούν τα άρματα στη μάχη στην οποία αν χρειαστεί παίρνουν μέρος. Του Εκτορα είναι ο Κεβριόνης, του Αχιλλέα ο Αυτομέδων, ο Αλκιμέδων, ο Εύμηλος, ο Ιδαίος.

Υπάρχουν επίσης οι γιατροί, Μαχάων, Ποδαλείριος, οι γιοί του Ασκληπιού και μνηστήρες της Ελένης, οι Μάντεις, Κάλχας για τους Αχαιοούς και Εννομος για τους Τρώες, καθώς και οι κήρυκες όπως ο Ταλθύβιος.

Η ενδυμασία τους αποτελείται από χιτώνα, φάρο ή χλαίνη συνήθως πορφυρού χρώματος και μίτρα. Η μίτρα είναι μάλλινη περισκελίδα, φοριέται κατάσαρκα και επικαλύπτεται με μεταλλικές φολίδες.

Το βέλος του Πανδάρου διαπέρασε το δέρμα της ζώνης του Μενελάου, το μέταλλο του θώρακα και το μέταλλο της μίτρας. Στα πόδια φορούν σανδάλια. Πολλοί φορούν δέρματα ζώου όπως της λεοπάρδαλης (Πάρις), λιονταριού (Αγαμέμνων), λύκου (Δόλων).

Το σύνολο καλύπτουν άρματα. Περικημίδες, θώρακες, περικεφαλαία ανάλογη του ήρωα, χαρακτηριστική από το λοφίο της. Συνήθως από ουρά αλόγου, μονό ή διπλό δίνει το χαρακτηριστικό επίθετο λοφοσειστής.

“ Τα όπλα που χρησιμοποιούνται στον Τρωικό πόλεμο είναι, ως επί το πλείστον, χάλκινα. Στη Μυκηναϊκή εποχή δεν υπήρχε σίδηρος. Ο Ομηρος, όμως, αναφέρεται στο σίδηρο και στο χάλυβα: τα βέλη είχαν μύτες από σίδηρο, τα δόρατα από χαλκό. ”

Τα όπλα που χρησιμοποιούνται στον Τρωικό πόλεμο είναι ως επί το πλείστον χάλκινα. Στη Μυκηναϊκή εποχή δεν υπήρχε σίδηρος. Ο Ομηρος όμως αναφέρεται στο σίδηρο και στο χάλυβα. Τα βέλη είχαν μύτες από σίδηρο, τα δόρατα από χαλκό.

Είτε η σκληρότητα του σιδήρου δεν επέτρεπε κατεργασία και παράλληλα δεν υπήρχε σε αφθονία, είτε ο Ομηρος μιλάει για ενεργειακά όπλα. Ο χαλκός αντιπροσωπεύει ενέργεια και χαρακτηρίζει τον Αρη. Η σκληράδα, η ανδρεία και ο ουρανός με τα δώματα των Θεών, είναι χάλκινα.

Στη ραψωδία Λ 237, βλέπουμε τη λόγχη του Ιφιδάμα να κυρτώνεται σαν μολύβι, πάνω στην αργυρή ζώνη του Αγαμέμνονα. Φαίνεται πως όσο ευγενές είναι το μέταλλο τόσο σκληρότερο είναι και μιλάμε λοιπόν για ενεργειακά όπλα.

Ο Οδυσσέας παραδίδει την πανοπλία στο γιό του Αίαντα που την κοιτάζει ερευνητικά.

(Εσωτερικό ερυθρόμορφης κύλικας, 40 π.Χ. Βιέννη)

Οι μάχες γίνονται με ξίφος, ακόντιο, τόξο, ασπίδα, σφενδόνη (μάλλινη), πελέκεις και πέτρες.

Στη στρατιωτική τακτική βλέπουμε την ύπαρξη των φυλάκων, που τοποθετούνται στο τείχος ακίνητοι και ακούραστοι τη νύχτα μια και παρατηρούμε την υποταγή στους νόμους της Φύσης.

...είναι καλό στη νύχτα να υπακούμε (Η 293)

Στην τελευταία ραψωδία χρειάζεται η επέμβαση του θεού Ερμή, για να περάσει ο Πρίαμος ανάμεσα από τους φύλακες. Αρχηγοί του θεού τάγματος των φυλάκων, όπως αποκαλείται, ήταν ο Αντίλοχος και ο Μηριόνης και χαρακτηριστικά,

... ως σκύλοι οπού κακονυκτούν μέσα σε αυλή προβάτων (Κ 183)

Πολλές φορές αναφέρεται ένα άλλο στρατιωτικό στοιχείο, η πυκνή τάξη.

... πυκνότερες οι φάλαγγες ανδρειωμένων νέων μαύρες, και λόγγον έκαναν λόγγες ομού κι ασπίδες (Δ 282)

για να προχωρήσουμε σε άλλο σημείο όπου τα παιδιά του Αρη,

... κι ως λύκοι ορμούσαν για να χαλαστούν κι άνδρας εφόνευ' άνδρα (Δ 471)

Οι πρώτοι προκαλούν τους πρώτους σε μάχες μέχρις εσχάτων. Τα κτυπήματα γίνονται φανερά, χωρίς

ΜΥΘΟΛΟΓΙΑ

βολιότητες και η δειλία είναι άγνωστη. Από τους Αχαιούς δύο μόνον τραυματίζονται πσιώπλατα. Ο Ιφίνοος (H 12) και ο Ευρύπυλος (Λ 583). Το ίδιο βέβαια δεν ισχύει για τους Τρώες. Η αλληλεγγύη είναι φανερή μεταξύ των πολεμίων και κανείς δεν εγκαταλείπει τους νεκρούς.

“ Πριν από τη συμπλοκή συνηθίζεται οι αντιμαχόμενοι να μιλούν για το γενεαλογικό τους δέντρο κι άλλες φορές ανταλλάσσουν δώρα, όπως ο Γλαύκος με τον Διομήδη. 99

Πριν από την συμπλοκή συνηθίζεται οι αντιμαχόμενοι να μιλούν για το γενεαλογικό τους δέντρο κι άλλες φορές ανταλλάσσουν δώρα, όπως ο Γλαύκος με τον Διομήδη (Z 235).

Στον πόλεμο χρησιμοποιούν και κατασκόπους. Έτσι ο Διομήδης με τον Οδυσσέα θα ξεκινήσουν να κατασκοπεύσουν τους Τρώες και θα συλλάβουν το δικό τους κατάσκοπο Δόλωνα. Ασχημος στην μορφή, αλλοπαρμένος και υπερόπτης στην αρχή, θα καταβληθεί από τη δειλία και θα προδώσει. Ο Διομήδης τον σκοτώνει για να μας θυμίσει πως “την προδοσία πολλοί αγάπησαν, τον προδότη όμως ουδείς”. Παράδειγμα λοιπόν προς αποφυγή, καθώς επίσης και η αλαζονεία, που συναντά ο Μενέλαος στο πρόσωπο του Πανθοΐδη και αγανακτεί.

Δία πατέρ' ἀβάστακτες που είν' οι αλαζονείες, (P 19)

Τέλος ας περάσουμε στο τελετουργικό.

Μιλήσαμε ήδη για τις θυσίες των όρκων. Τα χέρια νίβονταν με νερό, κρασί, ακόμα και θειάφι, πριν την θυσία σε ένδειξη καθαρισμού. Κατόπιν έκοβαν τις τρίχες από τα κεφάλια των ζώων και τις μοίραζαν οι κήρυκες στους αρχηγούς. Αφού λεγόταν ο όρκος, έσφαζαν τα ζώα και παίρνοντας

από τον κρατήρα κρασί έκαναν σπονδές και προσεύχονταν. Τα θυσιαζόμενα ζώα ρίχνονταν στη θάλασσα ή θάβονταν γιατί ήταν προορισμένα για τις χθόνιες θεότητες. Γενικά στους θεούς θυσίαζαν αρσενικά ζώα και στις θεές θηλυκά.

Όσον αφορά στους νεκρούς, τους έκαιγαν στην πυρά αφού τους έπλεναν και τους άλειβαν με λάδι και αρώματα. Πάνω τους άπλωναν τρίχες κομμένες από τα μαλλιά τους σε ένδειξη πένθους. Τα κόκκαλα τα έβαζαν σε λάρνακα, χρυσή, τυλιγμένα σε πορφυρά σεντόνια. Το μνήμα σκεπαζόταν με πέτρες και χώμα. Πολλές φορές τοποθετούσαν φρουρά για την προστασία του.

Το σκήπτρο είναι σύμβολο εξουσίας και ο αρχηγός έχει την πρωτοκαθεδρία και γύρω του κάθονται ιεραρχικά οι υπόλοιποι. Ο βασιλιάς συγκαλεί τις συνελεύσεις, κρίνει περί δικαίου και τελεί τις θυσίες. Από τα λάφυρα παίρνει τη μερίδα του λέοντος όταν αυτά μοιράζονται ισόμοιρα, δηλαδή ανάλογα με την αξία και το αξίωμα του καθενός.

Τα υλικά που χρησιμοποιούνται είναι ο χαλκός, ο κασσίτερος, ο άργυρος, ο χρυσός και το ελεφαντόδοντο. Χρησιμοποιούνται τα δέρματα και τα μάλλινα υφάσματα με καλύτερη βαφή το πορφυρό χρώμα.

Ο Ξένιος Ζεός προστατεύει τη φιλοξενία και ανταλλάσσονται τα γέρα (τιμητικά δώρα).

Τέλος δεν θα έπρεπε να παραλείψουμε τους αγώνες προς τιμήν των νεκρών. Όπως φαίνεται στην ραψωδία Ψ προς τιμήν του Πατρόκλου τελούνται αγώνες αρματοδρομίας, πυγμαχίας, πάλης, ταχύτητας, μάχης, δισκοβολίας, τοξοβολίας, και ακοντισμού. Τα βραβεία παραδίδονται στους νικητές από κήρυκα.

Δεν υπάρχει μεγαλύτερη ελευθερία απ' αυτήν του πνεύματος που, απελευθερωμένο από τις αλυσίδες της προσωπικότητας, μπορεί να πετάξει στους ουρανούς της δημιουργικής φαντασίας. Χρειάζεται μια φιλοσοφική στάση απέναντι στη ζωή και την ιστορία της ανθρωπότητας σαν οντότητα, χωρίς τους δαίμονες της διάσπασης. Μια στάση που θα μας επιτρέπει να ταξιδεύουμε στο χώρο και το χρόνο και θα μας δώσει μια ολιστική αντίληψη των πραγμάτων μακριά από την πολλαπλότητα και την περιορισμένη σχετικότητα του κατώτερου νου.

Έτσι σαν φιλόσοφοι θα κατανοήσουμε το άλυτο πρόβλημα του τετραγωνισμού του κύκλου και σαν απάντηση θα κυκλοποιήσουμε το τετράγωνο. Το τετράγωνο, σύμβολο της φθαρτής προσωπικότητας, μέσα στους τέσσερις τοίχους της άγνοιας, του φόβου, της ματαιοδοξίας και του μίσους, θα πρέπει να μεταλλαχθεί, σπάζοντας και αμβλύνοντας τις απαίσιες γωνίες που πληγώνουν τις διαπροσωπικές μας σχέσεις.

Αποκαλύπτοντας τον εαυτό μας θα μπορέσουμε, μέσω μιας επιβεβαιωμένης στάσης, να μεταλλάξουμε το τετράγωνο σε εξάγωνο, οκτάγωνο κ.ο.κ., έτσι ώστε να ανακαλύψουμε με τον χρόνο, ένα σφαιρικό Ανθρώπο. Τότε θα αντιληφθούμε και το αρχαιότερο Αγαθό της Πλατωνικής Πολιτείας.

Όμως τα “αγαθά κόποις κτώνται”. Εδώ λοιπόν έρχεται ο Όμηρος που μας κάνει να νιώθουμε περήφανοι για την ιστορία μας και το αρχαίο Ελληνικό πνεύμα. Με τα έπη του μας διδάσκει και μας αναλύει την εσωτερική μάχη της εξέλιξης.

Ας ξεκινήσουμε λοιπόν αυτόν τον πόλεμο, σπάζοντας πρώτα την γωνία του φόβου και ας αντιπαλέψουμε τον Άρη σ' όλες του τις μορφές. Και είτε ο Απόλλωνας να βγάλει από μέσα μας τον ημίθεο Αχιλλέα. ▽

Πληροφορούμε τους αναγνώστες μας ότι το περιοδικό Νέα Ακρόπολη, διατίθεται και σε τόμους των 10 τευχών για τα προηγούμενα έτη.

Για το πώς μπορείτε να αντικαταστήσετε τα δικά σας περιοδικά με τους καλαισθητούς τόμους, επικοινωνήστε με τον κ. Πέτρο Κωστήνη, τηλ. 8231301

ΤΟ ΕΚΤΡΩΜΑ

του Αθανάσιου Κουκουβή

"Ολες οι ενδείξεις δείχνουν ότι μια πιθανή εγχείριση μπορεί να αποβεί μοιραία για σας".

Ενδείξεις! Το μόνο που ξέρουν να πιπιλίζουν οι επιστήμονες είναι αυτό: Ενδείξεις. Το πιά θα είναι το ψυχολογικό αποτέλεσμα που θα επιφέρουν τα λόγια τους δεν τους ενδιαφέρει. Βέβαια, αυτοί δεν έχουν γεννηθεί με μια μαύρη, μεγάλη και άσχημη κύστη, ενωμένη με το λαιμό τους και το κάτω μέρος του στήθους τους κι έτσι δεν μπορούν να νιώσουν τώρα την πικρία και την απογοήτευσή μου.

Δεν ήταν η πρώτη φορά που έκανα εξετάσεις αλλά τώρα το είχα πάρει απόφαση. Θα ήταν η τελευταία. Αναγκάστηκα να συνθηκολογήσω με την ιδέα ότι γεννήθηκα και θα πεθάνω μ' αυτή την κύστη.

Αν και αντιπαθούσα τους επιστήμονες, δεν μπορούσα να αρνηθώ ότι είχαν δίκιο. Χρησιμοποίησαν και την τελευταία λέξη της τεχνολογίας για να καταλάβουν τί περιείχε μέσα αυτή η κύστη, αλλά το τελικό τους συμπέρασμα

ήταν ότι, αν και δεν ήξεραν τί ακριβώς είχε, ωστόσο έπρεπε να περιέχει κάποια ζωτικά όργανα που συμμετείχαν λειτουργικά στον υπόλοιπο οργανισμό μου. Την περίπτωση της εγχείρισης την απέκλεισαν σχετικά ωρίς, γιατί οι έρευνές τους έδειξαν ότι το εξωτερικό δέρμα της κύστης δεν ήταν συνηθισμένο ανθρώπινο δέρμα, αλλά δέρμα τέτοιας σύστασης που δεν μπορούσε να διανοχτεί με τις συνηθισμένες μεθόδους.

Πήγα σπίτι και κοιτάχτηκα στον καθρέπτη. Ο καθρέπτης έδειχνε έναν άνδρα τριανταπέντε περίπου χρονών με γλυκά χαρακτηριστικά προσώπου. Κανονικά ο καθρέπτης είχε δίκιο, ήταν το μόνο πράγμα που συμπαθούσα, άλλωστε, γιατί ήταν και το μόνο πράγμα που μπορούσε να με κοιτάξει κατάματα χωρίς να αηδιάσει. Είχε δίκιο για το πώς φαινόμουν αλλά όχι και για το πόσο χρονών αισθανόμουν. Αν και είχαν περάσει τριανταπέντε, περίπου, χρόνια από τότε που γεννήθηκα, εγώ αισθανόμουν άχρονος. Ενας συνηθισμένος άνθρωπος αισθάνεται τα χρόνια του, γιατί τα

μετατρέπει σε εμπειρίες. Ετσι, όταν είναι παιδί παίζει ανέμελα, όταν είναι έφηβος ερωτεύεται και ενθουσιάζεται και όταν είναι ώριμος άντρας, εργάζεται και έχει φιλοδοξίες. Εγώ ακολούθησα μια δική μου και μοναδική πορεία. Οχι γιατί το ήθελα, αλλά γιατί αναγκάστηκα.

Από την τρυφερή, παιδική μου ηλικία ένιωσα τί σημαίνει να είσαι διαφορετικός. Οχι, δεν μπορείτε να φανταστείτε πώς αισθανόμουν, όταν τα παιδιά δεν με έπαιζαν κι όταν σταμάτησα το σχολείο από την πρώτη κιόλας τάξη. Δεν μπορείτε να πείτε "σε νιώθω", βγάλτε το από το μυαλό σας. Η συντριπτική πλειοψηφία από σας, αν με βλέπατε, όσο κι αν ήσασταν προετοιμασμένοι, δεν θα μπορούσατε να με κοιτάξετε, χωρίς να χαραχθεί στο πρόσωπό σας, το συνηθισμένο πια για μένα, βλέμμα αηδίας και αποστροφής.

Τώρα, κοιτάζοντας τον καθρέπτη και παίρνοντας κουράγιο απ' αυτό που έβλεπα, αποφάσισα σήμερα κιόλας, να πραγματοποιήσω αυτό που είχα σκεφθεί πριν λίγες

μέρες. Ετσι κι αλλιώς όλα ήταν έτοιμα, γιατί να περιμένω ως αύριο; Τα χρήματα που μου είχαν αφήσει κληρονομιά οι δικοί μου ήταν αρκετά για να ζήσω απλά και λιτά στο σπιτάκι που αγόρασα πριν ένα μήνα, σε μια ερημική δασική περιοχή. Εχω βαρεθεί να με λυπούνται. Ούτε αυτοί με χρειάζονται αλλά ούτε κι εγώ τους χρειάζομαι. Δόξα τω Θεώ υπάρχουν πολλοί ανάπηροι, τυφλοί και σπαστικοί σ' αυτό τον κόσμο που η δική μου απουσία δεν θα γίνει αισθητή. Μάζεψα τα πράγματά μου και βγήκα από το σπίτι κλειδώνοντας την πόρτα.

Τελικά δεν ήταν και τόσο δύσκολες οι συνθήκες, όσο νόμιζα. Ήμουν δύο μήνες εδώ πάνω κι ελάχιστες ήταν οι στιγμές που νόμισα ότι δεν θα μπορέσω να τα βγάλω πέρα. Το μόνο που με ανησυχούσε ήταν ότι εδώ και δύο μέρες η κύστη είχε πρηστεί λίγο και είχε αλλάξει χρωματισμό προς το κόκκινο. Το γεγονός γινόταν περισσότερο επικίνδυνο μ' αυτό το χιόνι που είχε σκεπάσει τα πάντα και που θα έκανε αδύνατη τη διαφυγή μου, αν η κατάσταση γινόταν χειρότερη. Ευχήθηκα να είναι κάτι παροδικό και κλείνοντας το φως, βυθίστηκα σε βαθύ ύπνο.

Ξύπνησα το βράδυ νιώθοντας μια πίεση πάνω στο στήθος μου. Σηκώθηκα, άνοιξα το φως και πήγα στον καθρέπτη. Αυτό που είδα μ' έκανε να τρομάξω. Η κύστη είχε γίνει τώρα σαν ένα μεγάλο μπαλόνι φουσκωμένο και το χειρότερο ήταν ότι είχαν σχηματιστεί ρωγμές, από τις οποίες έβγαине ένα αραιό υγρό. Το θέαμα ήταν αηδιαστικό. Δεν ήξερα τί να κάνω. Καταράστηκα την ώρα και τη στιγμή που πήρα την απόφαση να έρθω εδώ πάνω. Ξαφνικά ένιωσα έναν έντονο πόνο, ενώ ταυτόχρονα οι ρωγμές της κύστης μεγάλωσαν και κάτι σαν πόδι μικρού ζώου φάνηκε σε μια

ρωγμή. Είχα ακινητοποιηθεί από τον πόνο και έβλεπα την απίστευτα παράλογη σκηνή που εκτυλιζόταν, χωρίς να αντιδρώ καθόλου.

Η κύστη άνοιξε σιγά σιγά και ένα ον, σαν μεγάλο κουτάβι σκύλου, βγήκε κι έπεσε στο πάτωμα. Ήταν άσπρο, γλοιώδες, και τυφλό, όπως όλα τα σκυλάκια. Αυτό που με σοκάρει ήταν ότι είχε στο λαιμό μια παρόμοια κύστη μ' αυτή που είχα κι εγώ. Λέω είχα, γιατί αυτό που είχε καταφέρει να απομείνει από την κύστη, ήταν κάτι μικρά κομμάτια που κρέμονταν από το λαιμό μου, ενώ το μεγαλύτερο μέρος της κύστης βρισκόταν διασκορπισμένο σε κομμάτια κάτω στο πάτωμα.

Σιχάθηκα τον εαυτό μου. Αυτό το ον ήταν τόσο αηδιαστικό, όσο κι εγώ με τα υγρά να τρέχουν τώρα στο στήθος μου και τα κομμάτια που απόμειναν να κρέμονται σαν κουρέλια. Ετρεξα και

πήρα το τσεκούρι που είχα για να κόβω ξύλα και το σήκωσα, για να σκοτώσω αυτό το άσχημο πλάσμα που στριφογύριζε αργά στο πάτωμα.

Δίστασα. "Τί πάω να κάνω;" σκέφτηκα. "Θέλω να σκοτώσω ένα πλάσμα, γιατί είναι διαφορετικό από τα άλλα, όπως κι εγώ ήμουν διαφορετικός από τους άλλους". Ξαφνικά αυτή η κύστη που είχε το πλάσμα στο λαιμό του, έγινε για μένα ο συνδετικός κρίκος που μ' ένωνε μαζί του. Οχι, δεν θα το άφηνα να υποφέρει γιατί είναι διαφορετικό από τα άλλα πλάσματα. Μπορεί εμένα να μου είχαν αφήσει ανεπανόρθωτα ψυχικά τραύματα, αλλά δεν θα γινόταν το ίδιο με το πλάσμα που κειτόταν στα πόδια μου.

Είχα διαβάσει ότι ένα από τα ωραία συναισθήματα του ανθρώπου είναι η τρυφερότητα, αλλά εγώ σήμερα το συνειδητοποίησα γιατί σήμερα ένιωσα για πρώτη

ΦΑΝΤΑΣΙΑ

φορά τρυφερότητα για ένα άλλο ον.

Ήταν ήδη τριών χρονών. Σαν όνειρο θυμόμουν αυτό που είχε γίνει πριν τρία χρόνια και δικαιολογημένα, γιατί από τότε άλλαξε η ζωή μου.

Πρώτα πρώτα η κύστη μου εξαφανίστηκε τελείως. Τα λίγα κομμάτια που είχαν απομείνει στέγνωσαν κι έπεσαν πολύ σύντομα φανερώνοντας τον λαιμό μου. Ήμουν τώρα ένας τελείως φυσιολογικός άνθρωπος, εξωτερικά. Η μεγάλη αλλαγή όμως έγινε μέσα μου. Δεν ήξερα αν ήμουν πατέρας ή μητέρα, ή αν ο Φρίξος μου (έτσι είχα ονομάσει αυτό το πλάσμα) ήταν παιδί μου, ήξερα όμως ότι νιώθαμε μια μεγάλη αγάπη μεταξύ μας. Τον είχα αναθρέψει με μεγάλη φροντίδα και στοργή και είχα συνδεθεί μαζί του όπως η μάνα με το παιδί της.

Τον είχα καλομάθει βέβαια, αλλά αυτό το έκανα γιατί μου είχε λείψει η τρυφερότητα και η αγάπη όταν ήμουν μικρός. Είχε μια οξεία αντίληψη και κρίση και ξεπερνούσε κατά πολύ αυτή των ζώων. Συνενοούμασταν τέλεια. Καταλάβαινε ότι του έλεγα και αρκούσε ένα βλέμμα για να καταλάβω κι εγώ τί ήθελε.

Φρόντισα να μην το δει κανένας και τον είχα περιορισμένο μέσα στην αυλή που την είχα περιφράξει ειδικά γι' αυτόν. Αν κάποτε περνούσε κάποιος, πράγμα σπάνιο, τον έκλεινα στην αποθήκη που ήταν δίπλα στο σπίτι.

Δεν ήθελα να νιώσει περιφρονημένος ή πληγωμένος, όπως είχα νιώσει εγώ, γι' αυτό τον προστατεύα μ' αυτόν τον τρόπο από τους άγνωστους.

Ήταν ογκώδης και μαζί μ' αυτόν μεγάλωνε και η κύστη που είχε διογκωθεί και είχε πάρει ένα κόκκινο χρώμα τις δύο τελευταίες μέρες. Όταν το είχα παρα-

τηρήσει, κόντευα να ξεφωνήσω από τη χαρά μου. Εξήγησα στο Φρίξο τί σήμαινε αυτό και αυτός αμέσως το κατάλαβε. Είχαμε συμφωνήσει να μείνει στην αποθήκη μέχρι να "γεννήσει" γιατί δεν έπρεπε να λερώσει το σπίτι.

Εκείνο το βράδυ είχα βάλει το Φρίξο στην αποθήκη και βγαίνοντας του έσκασα ένα φιλί στη μουσούδα. Ήμουν χαρούμενος γιατί, κατά κάποιον τρόπο, θα γινόμουν "παππούς". Μ' αυτές τις σκέψεις αποκοιμήθηκα.

Ξύπνησα το βράδυ, γιατί νόμισα ότι κάτι άκουσα. Αφουγκράστηκα προσεκτικά και κατάλαβα ότι οι θόρυβοι έρχονταν από την αποθήκη. Πετάχτηκα από το κρε-

βάτι, φόρεσα τις παντόφλες μου και έτρεξα εκεί. Ο Φρίξος ήταν κουρνιασμένος σε μια γωνιά. Η κύστη του είχε ανοίξει και η μουσούδα του ήταν γεμάτη αίματα. Αυτό όμως που ήταν περίεργο ήταν το βλέμμα του Φρίξου. Ήταν ένα καθαρά ένοχο βλέμμα. Μου ήρθε ένα κακό προαίσθημα. Προ-

χώρησα στο εσωτερικό της αποθήκης και τότε είδα...

Εμείνα κατάπληκτος να κοιτάζω το κατασπαραγμένο μικρό πτώμα που είχε κι αυτό μια κύστη στο λαιμό. Αυτό όμως που μ' έκανε να πετρώσω στη θέση μου ήταν ότι το πτώμα ανήκε σ' ένα μωρό. Ένα ανθρώπινο μωρό...

Κοίταξα το πτώμα του μωρού, χωρίς να σκέφτομαι τίποτα. Μετά από λίγο συνήλθα κι αποφάσισα να καταλάβω γιατί έγινε αυτό. Ο Φρίξος με ένοχο βλέμμα, με την κύστη ανοιγμένη και το αίμα στην μουσούδα, καθώς και το κατασπαραγμένο πτώμα του μικρού παιδιού, δεν μου άφηναν αμφιβολία.

Γύρισα στο Φρίξο και του είπα: "Γιατί Φρίξο, το έκανες; Γιατί;". Ο Φρίξος σηκώθηκε, πήγε κοντά στο πτώμα και κοιτάζοντάς το περιφρονητικά, άρχισε να κάνει εκείνη την χαρακτηριστική κίνηση που κάνουν τα σκυλιά με τα πόδια τους, όταν θέλουν να γεμίσουν μια τρύπα με χώμα.

Τότε τα κατάλαβα όλα. Για να πω την αλήθεια είχα μια υποψία πριν, αλλά μετά από αυτήν την κίνηση του Φρίξου, έγινε βεβαιότητα. Εγώ είχα νιώσει τί σημαίνει να είσαι διαφορετικός. Είχα νιώσει τί σημαίνει να σε περιφρονούν και να σε αποφεύγουν. Γι' αυτό και όταν "γέννησα" τον Φρίξο, θέλησα να τον προστατεύσω και να τον γλυτώσω απ' αυτά που πέρασα εγώ. Ο Φρίξος όμως είχε ζήσει με ανέσεις και δεν είχε νιώσει ποτέ του περιφρονημένος. Δεν ήξερε τί σημαίνει να είσαι διαφορετικός. Γι' αυτό και σκότωσε το μωρό που "γέννησε". Γι' αυτόν ήταν ένα έκτρομα, ένα ανατριχιαστικό και διαφορετικό πλάσμα. Ξαφνικά ένιωσα κουρασμένος και άδειος, πολύ άδειος...

ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΚΗΛΙΔΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΕΣ ΑΚΤΕΣ

Είναι αρκετά συχνό το φαινόμενο της διαρροής πετρελαίου από διάφορες αιτίες τα τελευταία χρόνια. Οι θάλασσες επιβαρύνονται όλο και περισσότερο από εκατομμύρια τόννους πετρελαιοειδών και αυτό ισχύει ιδιαίτερα για τη λεκάνη της Μεσογείου όπου αποτελεί έναν από τους κυριότερους δρόμους μεταφοράς του πετρελαίου. Αυτό σημαίνει ότι κινδυνεύει από περισσότερα ατυχήματα χωρίς ταυτόχρονα να είναι σε θέση να ανανεώσει το νερό της παρά σε ελάχιστο ποσοστό από τον Ατλαντικό.

Σαν κύριες πηγές διαρροής πετρελαιοειδών θεωρούνται οι βιομηχανίες και οι αστικές λειτουργίες (37%), τα διάφορα σκάφη (33%), τα ατυχήματα των τάνκερς (12%). Πρόσφατα εκδόθηκε ένας οδηγός για το πώς αντιμετωπίζονται οι πετρελαιοκηλίδες με

πρωτοβουλία διαφόρων εταιρειών, τον οποίο μπορεί να προμηθευτεί κάποιος από τα γραφεία της Διεθνούς Ένωσης Βιομηχανιών Πετρελαίου.

Καλοκαίρι, θάλασσα, μπάνια, ηλιοθεραπεία... από τί να πρωτοφυλα-

χτεί κανείς αλήθεια; Από τις βρόμικες παραλίερες; Από τα μολυσμένα νερά; Από τις καρκινογόνες ακτίνες, μετά την καταστροφή του όζοντος; Για ξανασκεφτείτε το. Μήπως θά'πρεπε φέτος να προτιμήσουμε το βουνό;

ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ 1986

Ποιά είναι η αλήθεια για την πυρηνική καταστροφή στο Τσερνομπίλ το 1986; Ο Βλαντιμίρ Τσερνουσένκο, σύμβουλος στην Επιτροπή για την επανόρθωση του ατυχήματος στην Ακαδημία Επιστημών της Ουκρανίας, ισχυρίζεται σε πρόσφατο βιβλίο του, ότι 5.000 ως 7.000 άνθρωποι πέθαναν σαν αποτέλεσμα του ατυχήματος και της επιχείρησης καθαρισμού από τις ραδιενεργές ουσίες, αν και η επίσημη άποψη των αρχών είναι μόνο 31 νε-

κροί! Αν και οι επιστήμονες διεθνώς παραμένουν σκεπτικοί, λόγω του ότι διάφορες έρευνες για τα βιολογικά ποτελέσματα του ατυχήματος δείνουν αντιφατικά στοιχεία, ωστόσο υπάρχει ανησυχία για την ασφάλεια των επιστημόνων που ακόμα εργάζονται στο Τσερνομπίλ, καθώς και για την συνεχιζόμενη λειτουργία του αντιδραστήρα τύπου RBMK που υπάρχει στο εργοστάσιο.

ΚΑΤΑΡΡΕΥΣΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΜΝΗΜΕΙΩΝ

Πέρα από τις επιπτώσεις που έχει στην ανθρώπινη υγεία η μόλυνση του περιβάλλοντος, ασκεί ανεπανόρθωτη καταστροφή σε κείνα τα μνημεία που υψώθηκαν για χιλιάδες χρόνια σαν σμαράδια κάποιων άλλων πολιτισμών, προκαλώντας το θαυμασμό και το σεβασμό των κατοπινών τους γενεών. Φαίνεται όμως ότι ο σεβασμός αυτός δεν ισχύει για την εποχή μας μια και όσο καιρό δεν έκανε ο χρόνος

που πέρασε το πρόλαβαν οι άνθρωποι μέσα σε λίγα χρόνια. Οι άπειρες εστίες μόλυνσης του αέρα βομβαρδίζουν καθημερινά τα μνημεία του παρελθόντος και τα κατατρώγουν σιγά-σιγά και σταθερά ενώ οι άνθρωποι δηλώνουν πλέον ανίκανοι να τα προστατεύσουν.

Επιστήμονες που συγκεντρώθηκαν σε ιστορικό ξενοδοχείο του Καΐρου για να βρουν λύση για το

πρόβλημα κατάρρευσης της γνωστής Σφίγγας στην Αίγυπτο, φαίνεται δεν τα κατάφεραν. Σιγά-σιγά θα συνηθίσουμε να βλέπουμε όλη αυτή την υπέροχη κληρονομιά όπως έναν Παρθενώνα ή μια Σφίγγα, τυλιγμένη με σκαλωσιές και υποστηλώματα σε μια διαρκή θεραπευτική αγωγή που δεν ξέρουμε τελικά κι αν αποδίδει όσο θά'πρεπε.

Σε παλιότερο τεύχος του περιοδικού μας, είχαμε μια παρουσίαση αυ-

ται σε αυτές τις παραδόσεις και προσπαθούμε να την προσεγγίζουμε

τού του... παράξενου Ιρλανδού οργανοπαίκτη και μουσικού ερευνητή. Στη στήλη αυτή θα παρουσιάσουμε το συγκρότημα που έφτιαξε ο Ross Daly για να μπορέσει να παρουσιάσει στους φίλους της παραδοσιακής μουσικής όλα αυτά που ο ίδιος αποκόμισε από τα ταξίδια του σε πολλές χώρες του κόσμου και από την έρευνά του, τη μουσική παράδοση των χωρών αυτών. Ο ίδιος το ονομάζει Μουσικό Έργαστήριο "Λαβύρινθος".

"Ο "Λαβύρινθος" είναι ένα μουσικό εργαστήριο στο οποίο συμμετέχουν μουσικοί από την Ελλάδα και άλλες χώρες. Όλοι ξεκινούν με κίνητρο την αγάπη τους για τις μουσικές παραδόσεις που αναπτύχθηκαν από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα στην περιοχή που αρχίζει από τον Μεσογειακό και Βαλκανικό χώρο και φτάνει μέχρι την κεντρική Ασία και τις Ινδίες. Αντιλαμβάνομαστε τον τεράστιο όγκο γνώσης σε όλα τα επίπεδα που περιέχε-

και να την κατανοούμε με την αγάπη μας, την αδιάκοπη ασχολία μας με αυτήν και φυσικά με την πολύτιμη βοήθεια πολλών ανθρώπων που έχουν με τη σειρά τους κάποια σχέση με αυτό που μας ενδιαφέρει.

Εάν, όμως, ασχολούμασταν με αυτή τη μουσική μονάχα με στόχο την συγκέντρωση και διατήρηση στοιχείων που ανήκουν στο παρελθόν, τότε θα αρνιόμασταν μια σημαντικότερη ανάγκη που έχει τόσο η ίδια η μουσική όσο εμείς ως σημερινοί άνθρωποι. Ετσι, με όλο τον απαιτούμενο σεβασμό και την ανάλογη ταπεινότητα προσπαθούμε να συμβάλλουμε δημιουργικά στην παραπέρα πορεία αυτής της μουσικής. Αυτή η προσπάθεια εντοπίζεται στη σύνθεση και στον αυτοσχεδιασμό όπου επιχειρούμε να συνδυάσουμε τις δικές μας προσωπικές ανάγκες δημιουργίας με αυτές της ίδιας της μουσικής."

Επιμέλεια: Κέντρο Μουσικής Παιδείας ΤΡΙΣΤΑΝ

ΜΕΓΑΡΟ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΜΑΙΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 1992 Κύκλος "ΗΛΕΚΤΡΑ"

Ο Κύκλος περιλαμβάνει 6 εκδηλώσεις σε 20 παραστάσεις και πλαισιώνεται φιλολογικά και εκδοτικά:

Σάββατο 2 Μαΐου
ΞΕΝΑΚΗ "ΟΡΕΣΤΕΙΑ" ΧΟΡΩΔΙΑ ΚΑΙ ΟΡΧΗΣΤΡΑ ΤΗΣ Ε.Ρ.Α. (Το φινάλε παραγγελία της Ε.Ρ.Α. εκτελείται σε παγκόσμια πρώτη).

Πέμπτη 14 Μαΐου
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ. Μουσική διεύθυνση: R.Weikert, Πρόγραμμα R.Wagner, R.Strauss.

Παρασκευή 15, Σάββατο 16 Μαΐου
RICHARD STRAUSS: "ΗΛΕΚΤΡΑ" Μουσική Διεύθυνση: R.Weikert, Ηλέκτρα: H.Behrens. Συμμετέχει η Συμφωνική Ορχήστρα της Δρέσδης.

Κυριακή 17 Μαΐου
ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΤΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΚΗΣ ΟΡΧΗΣΤΡΑΣ ΤΗΣ ΔΡΕΣΔΗΣ Μουσική Διεύθυνση: R.Weikert. Πρόγραμμα: R.Wagner, R.Strauss.

Δευτέρα 18 Μαΐου
RICHARD STRAUSS: "ΗΛΕΚΤΡΑ" Μουσική Διεύθυνση: R.Weikert, Ηλέκτρα: H.Behrens.

Παρασκευή 22, Σάββατο 23, Κυριακή 24, Δευτέρα 25, Τρίτη 26, Παρασκευή 29, Σάββατο 30 Μαΐου
ΣΟΦΟΚΛΗ: "ΗΛΕΚΤΡΑ" ΘΕΑΤΡΟ ΤΑΓΚΑΝΙΚΑ.

Πέμπτη 4, Παρασκευή 5, Σάββατο 6, Κυριακή 7 Ιουνίου
ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΟΥ "ΠΥΛΑΔΗΣ", ΛΙΜΠΡΕΤΟ: ΓΙΩΡΓΟΥ ΧΕΙΜΩΝΑ. Παραγγελία των Φίλων της Μουσικής.

Παρασκευή 12, Σάββατο 13, Κυριακή 14 Ιουνίου
ΗΛΕΚΤΡΑΣ ΚΟΜΜΟΙ Ενίαία παράσταση των Κομμών από τις τρεις τραγωδίες του Κύκλου ΑΙΣΧΥΛΟΥ "ΧΟΗΦΟΡΟΙ" - ΣΟΦΟΚΛΗ "ΗΛΕΚΤΡΑ" - ΕΥΡΙΠΙΔΗ "ΗΛΕΚΤΡΑ".

Πληροφορίες: Μέγαρο Μουσικής Αθηνών, τηλ. 7225511, 7221164.

**ΑΝΘΡΩΠΕ,
ταξιδιώτη στο Σύμπαν,
ΛΑΞΕΨΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΟΥ!**

**ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ
ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ**

ΑΓ. ΜΕΛΕΤΙΟΥ 29, ΚΥΨΕΛΗ - ΤΗΛ. 8231301 - Τ.Κ. 11361 •